

ték le a volt kormányt, akkor bukása tiltott bukás volt, a korona elhatározása tiltott elhatározás volt, a helyreállított béke tilos béke és törvénytelen az az egész akció, amelynek ő lett az áldozata. Mind ez a szemrehányás benne van a furcsa levélnek ebben a keserű mondatában. Szilágy-Somlyón be fogják valani, hogy ez mindenesetre szokatlan módja egy volt miniszterelnök bucsuzásának s egy új főudvarmester beköszöntőjének.

Az egyedül helyes nemzeti irány képviselője némileg félszeg álláspontra helyezkedik. Ha az ő meggyőződése az, hogy ami történt, annak nem lett volna szabad megtörténnie, akkor rá egy kemény kötelesség várt: mikor elhagyta a kormányelnöki széket, át kellett volna mennie az ellenzékre s ott a helytelen politika ellenében a helyes politika érvényesítésére törekedni. Hát miért nem tette ezt? Az országot kímélte? Hiszen szerinte az új politikában van a veszedelem s a régiben volt az üdv; hát miféle kímélet az, mely a veszedelmes elől meghátrál s az üdvösért nem kész sikra szállani? Ment volna a báró ur az ellenzékre s hirdette volna ott, hogy az alkotmányt nem kell helyreállítani, hogy a választások tisztaságát nem kell biztosítani, hogy folytatni kell a kíméletlen harcot az ellenzékkel szemben a végkimerülésig, még ha belepusztulna is a magyar parlamentarizmus. Nos, miért nem cselekedett így a báró ur? Mert tudta, hogy az ellenzékre nem követi őt senki sem s mert nem akarta magát a legnépszerűtlenebb politikában való elszigeteltségnek siralmas sorsára juttatni. Ha átmegy az ellenzékre, akkor igenis *tettekkel tényező* maradhat még, ahogy ő olyan szépen mondja. De a kegyelmes ur nem lett ellenzéki, hanem elment főudvarmesternek. Vagyis: félreállott. Nem kutatjuk, jószántából-e, vagy magasabb befolyásnak kényszere alatt, de félreállott. S ezzel, akarva, nem akarva, minden időkre kivonult a politika lehetséges faktorainak sorából. Ez a szilágy-somlyói levél is úgy hat a közvéleményre, mint valami izenet a kriptából. A mumiák pedig hiába izenik, hogy még visszajönnének. Az ilyen izenet sem reményt, sem rettegést nem fakaszt, hanem csak szánakozó molsolygást.

lés hozta, király szentesítette, hogy országos szünnap április tizenegyediké legyen. Ez a március tizenötödike tehát olyan lógós, gyanús, némileg rebellis örömnappal; facér magyaroknak való. Következésképpen (csókolom kegyes kezeit Excellenciádnak!) március tizenötödikén az én iskolában nem lesz dal és deklamáció, hanem lesz szabályszerű tan-óra és tan-anyag 8-tól 1 óráig! (Alázatos tan-gája! The ostler pleads too for a — *remembrance!*)

Ha nincs — aminthogy nem is lehet — direkt tilalom a márciusi évforduló ünneplése ellen, akkor a nagyságos igazgató ur ne *képzeld*, hogy üdvös dolgot cselekszik, ha elítelt benneteket az ünnepléstől, ne szakítsa meg a szent hagyomány folytonosságát, hanem engedje, hogy a ti zsenge lelketek is ott lobogjon az áldozó tűzek sorában, ti is ünneplhessétek azt, amit millió szabad polgár szabadon ünnepl: Magyarország ideális újjászületésének emlékeztető!

Ha pedig — amit nem hiszek — mégis úgy volna, hogy illetékes helyen jó szemmel néznék a nyilvános ünnep elmaradását, a nagyságos igazgató urnak akkor is módjában állana, hogy — a felsőbbiség ellen való kizárás nélkül — kivégez március tizenötödikét a közönséges napok sorából.

Minden igazgató rendelkezik bizonyos számú vakációval, névnap, születésnap, konferenciás nap és egyéb megengedett címeken. Ha nem teheti március tizenötödikét nemzeti ünnepé az iskolában, tegye hát ezt a napot „igazgatói szünnappá.” Ha másképp nem megy a dolog, fedezze föl, hogy erősen grasszál az influenza, vagy hogy nagy takarításra van szükség — és huszonegy órára csukassa be az állami gimnázium lojalis kapuit.

Tiszteltetem a nagyságos igazgató urat és folkérem, — ha már ennél a témánál vagyunk — olvassa el a következő aktuális elmélkedéseket. Olyan ember tollából folytak, aki sohasem tar-

BELFÖLD.

Apponyi a szabadelvű pártban. Gróf Apponyi Albert ma visszaérkezett a fővárosba. Már ma este várták, hogy a szabadelvű pártkörben megjelenik, de ez ma nem történt meg. Valószínűleg csak holnap megy először a Lloyd-klubba, ahol régi barátai is és az ukaj is, nagy érdeklődéssel várják.

A főrendiház ülése. A főrendiház március 11-én, szombaton ülést tart, melynek tárgyai az előterjesztéseken kívül több bizottság jelentése és a képviselőházban letárgyalott több törvényjavaslat.

A függetlenségi párt ülése. Az országyűlési függetlenségi párt ma délelőtt 11 órakor Kossuth Ferenc elnöklése mellett értekezletet tartott. Jegyző Mezőssy Béla volt. Az értekezleten tárgyalás alá vették a gazdasági provizóriumról szóló törvényjavaslatot. A párt elhatározta, hogy a törvényjavaslatot nem fogadja el, hanem határozati javaslatot nyújt be, melyben arra kéri a kormányt utasítani, hogy az *önálló vámtarulat* nemcsak jogi, hanem minél előbb tényleges alapon is létesíttessék.

A párt álláspontjának a Házban való kifejtésével Kossuth Ferencet, Komjáthy Bélát, Barta Ödönt és Polezner Jenőt bízta meg.

Kilépés a kormánypartból. Sándor József, a kovásznai kerület országyűlési képviselője, az Emke főtitkára, mint a Magyarország jelenti, kilép a szabadelvű klubból. Sándor József ezelőtt állítólag olyan kritikát mondott a Széll-kormány eshetőségéről, hogy a pártban való megmaradását ennek következtében erkölcsi lehetetlenségnek véli.

Az államvasutak bevételei. A magyar királyi államvasutak végleges bevételei az 1898. év november havában 9,543.995 forintot tettek ki, az előző év november havának 8,654.385 forintjával szemben. Az 1898. év eleje óta november végéig a bevétel 90,671.548 forint volt, az előző év hasonló időszakának 87,155.044 forintnyi bevételével szemben. A bevételek ily kedvezően alakulván, most már bizonyos, hogy az 1898. évi bevételek az 1897. évi visszaesés után elérték az eddig legkedvezőbb 1896. év eredményeit.

A kolozsvári választás. A képviselőválasztást Kolozsvárott 21-ikére tűzték ki. A választás előrelátólag egyhangú lesz, mert Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter ellen az ellenzék nem állít jelöltet.

tozott a rebellis felforgatók közé, aki szelid és jóságos volt egész életében, aki — magasabb nézőpontból — az ifjúság oktatására, nevelésére fordította egész életét. Ime, mit mond a böles pedagógus:

Egyén és nemzet nagyot és szépet csaknem mindig ihletettségéből művel. De az ihletettség és az abból folyó nagy eszmék és nagy elhatározások egyének és népek életében csak gyéren fordulnak elő.

Ezért kell a nagy tények emlékeit *fenntartanunk*, nemesak oly alakban, amit az idő elhasznál, hanem oly modorban, hogy az élőkben és az élők segítségével mindig és mindig megújuljon.

Azért kell nemzeti ünnepet tartanunk, hogy a nagy és szép tényekre, a nemzeti élet előre emlékeztetve legyen kivált az ifjabb nemzedék; mert ennek az a feladata, hogy növekedjék, hogy folytassa a hazát, hogy csinálja a történelmet, a jövőndőt.

Legerősebb kötelék az emberek közt az érzelmek és gondolatok, az emlékezet és remény közössége. *Nemzeti ünnepet kell tartanunk*, mert a jól szervezett tömeges összejövetelnek csodálatos hatása lehet, éppen e láthatatlan kötelék erősítésére.

Senkitem elég önmagának. Ha egymástól nagyon is elszigetelve élünk, nagyon is önzökké válunk. Néha-néha találkoznunk kell, néha-néha egybe kell jönnünk, hogy a törpítő körülmények hatalma alól szabaduljunk és a nagy eszmék és nagy tények emlegetése közben a kisszerűséget elfeledjük.

Az élet gondjai, a köznapi örömek keresése és szűk érdekeink ápolása közben minden szép és nagy iránt könnyen közönyöské lehetünk. A közönyösség pedig lemondás a hazáról, félrevonulás a polgári kötelességek elől, előlegezett elismerése minden jöhető szolgátságunk. Ezért kellene napok, amikor egybejövünk és az előzők szép és nagy tényeinek emlegetése, reményeink

Delegáció — kiegyezés.

Budapest, március 7.

Budapestben ma szünetelt a parlament, Bécsben munkálkodtak a miniszterek. Három nagy kérdés szállította a magyar minisztereket az osztrák fővárosba: a közös költségvetés, a kiegyezés és a bankprivilegium. Bécsi távirataink a következőkben számolnak be a mai nap eseményeiről:

(Közös minisztertanács.)

Ő felsége elnöklete alatt ma minisztertanács volt, amelyen megállapították a közös költségvetést. Beavatott körökben beszéltek, hogy a közös hadügyminiszter lényegesen nagyobb követelésekkel állott elő.

Lukács László és Kaizl pénzügyminiszterek ma délelőtt hosszasan tanácskoztak, aztán a magyar pénzügyminiszter Budapestre utazott.

Széll Kálmán miniszterelnök az esti vonattal elutazott.

Jól értesült politikai körökben úgy tudják, hogy Széll Kálmán és gróf Thun között még nem indultak meg a kiegyezés tárgyalásában az érdemleges tárgyalások. Thun és Kaizl szilárdan el vannak térve, hogy ellenezni fogják a magyar miniszterelnöknek azt a követelését, hogy az Osztrák-Magyar Bank privilegiumát *tízennygy* évre kössék meg. Illetékes helyen mindent el fognak követni, hogy a két miniszterelnök között támadt dilemmát megoldják.

(Félhivatalos jelentés.)

Ma délelőtt 11 órakor a külügyminiszteriumban Goluchowski külügyminiszter elnöklete alatt minisztertanács volt a közös költségvetés és a delegációk előmunkálatainak megbeszélése végett. A tanácskozásban, amely déli 11 órától délutáni 2 óráig tartott, részt vettek az összes közös miniszterek, továbbá Széll és Thun miniszterelnökök, Lukács és Kaizl pénzügyminiszterek, Fejérváry és Welsersheimb honvédelmi miniszterek. A magyar miniszterek báró Fejérváry Géza kivételével délután visszautaztak Budapestre. A mai előterkezleten még nem állapították meg a delegációk egybevitelének időpontját; ezt csak a közös költségelirányzatnak közös miniszteri értekezleten történő végleges megállapítása után határozzák meg.

(Osztrák taktika.)

A bécsi lapok ime föllebbentik a fátynalt Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter bécsi utjának céljáról. Az osztrák kormány megint elülről akarja kezdeni a kiegyezési tárgyalásokat és azzal a követeléssel állt az új magyar kormány elé, hogy

kicsérélése után egymást a haza termékeny szeretetére, a nemzeti szellem nemesítésére, a polgári kötelességek mértékének magasabbra emelésére buzdítja.

A nemzeti ünnepek fontosságát nagyon szépen jellemezte Periklesz ezzel a mondással: „A nemzeti ünnepek megújítják a nép életkedvét.”

Igazat mondott Periklesz, mert egy jól rendezett nemzeti ünnepen nemesak a szép és nagy tények emlékét újítjuk föl, de a jövőben való reményünket is erősítjük. Emlékezet és remény a népek életében is nagy tényezők, mert emlékezet és remény, más szóval mult és jövő nélkül csak a jelen marad, ez pedig olyan szűk pont, hogy rajta se egyén, se nemzet nem lehet nagy. Csak a melyik nemzetnek nagy emlékezte van, lehet nagy reménye, — a jövőndőt pedig ez biztosítja!

Azokkal, amiket elmondtam, akarom igazolni: miért óhajtható, hogy 1848. március tizenötödik napját nemesak most, de azután is, évenként megújuló nemzeti ünnepé tegyük.

Jól van, ne keltezzük az új Magyarországot csak március tizenötödikétől. Ismerjük el, hogy az akkor történetek hosszú mult és sok lelkes hazafi készítette elő. Ami március tizenötödikén Budapesten a lelkesedő ifjúság vezetése és ihletettsége alatt történt, csak annak volt az alkalmoszerű megnyilatkozása, amit a nemzet jobbjai értelmükben és érzésükben már régóta ápoltak.

De mert március tizenötödikén nyilvánították leghangosabban: *Mit kíván a magyar nemzet?* — Mert március tizenötödikén nemzetünk legjobb programját adták e szavakban: *Legyen béke, szabadság és egyetértés!* — a nemzet a bekövetkezett dicsőség és gyászolt napok emlékére március tizenötödikét nagyon helyesen fogadta el.

És mire kell nekünk e napon emlékeznünk?

Emlékeznünk kell, hogy századokon keresztül szét volt tépve a haza: igazságtalan törvények és fűtözkedések a haza gyermekeit egymástól elválasztották és elidegenítették. A haza és

a Bánffy-Badeni-féle törvényjavaslatban tizenegy évre megállapított bankkegyezmény az új kiegyezési törvényvel egyidejűleg járjon le, amely törvény öt év múlva 1903. végén veszti el hatályát. Az osztrák kormánynak bevallott álláspontja az, hogy a kiegyezési törvénytől, amely a monarchia két államának nem ugyan jogi, de gazdasági közösséget foglalja magában, elválaszthatatlan a bankkérdés, tehát számot kell vetni azzal az eshetőséggel, hogy a két állam vám- és kereskedelmi szövetsége megszűnik, amely esetben a bankszabadság mai alakja nem maradhat fenn. E követelésnek azonban van egy rejtett célja is, amely semmivel sem homályosabb, mint az osztrákoknak az imént említett álláspontja. A *Thun*-kormány kétségtelenül abban bizakodik, hogyha a bankkegyezmény hatálya a kiegyezési törvényvel egyidőben járna le, a mostani bankszabadság Magyarországnak biztosított „vivmányok” fenntartása fejében a jövődó vám- és kereskedelmi szerződésben megfelelő rekompenzációt” esikarhat ki a magyar kormánytól. Hangsúlyozzuk, hogy az osztrák kormány a követelésének tisztán csak taktikai jelentőséget tulajdonítunk; gyakorlati eredménye éppenséggel nem lehet, mert egy pillanatig se hiszük, hogy akadjon akár öt év múltán, akár később magyar kormány, amely kevesebbel beérje, mint amennyit a mostani új kiegyezés a magyar közgazdasági érdekeknek nyújt. Mindazáltal hiszünk, hogy a magyar kormány még azt a taktikai engedményt sem adja meg, hanem ragaszkodik ahhoz, hogy a mostani bankkegyezmény lejáratá 1909 maradjon.

(A kiegyezési formula.)

A *Neue Freie Presse* mai vezércikkében a többi közt azt is fejtegeti, hogy gróf *Thun* osztrák miniszterelnök a saját kabinetje kebelében ellenzére fog találni a Széll Kálmán-féle kiegyezési formula ellen, amely az idegen államokkal való vám- és kereskedelmi szerződésekre vonatkozik. A mi értesülésünk szerint az osztrák kabinet kebelében fennálló emez ellenzék nem más, mint maga *Kaizl* pénzügyminiszter, aki már Széll Kálmán kormányralépte előtt kijelentette, hogy neki a kiegyezési formula ellen elvi kifogásai vannak. Bécsi tudósítónknak a legjobb forrásból merített értesülése szerint *Kaizl* pénzügyminiszter nem is annyira magát a kiegyezési formulát ellenzi, mint inkább ürügyet keres benne arra, hogy a kabinetből kiléphessen, minthogy a cseheknek nincs nyökré az irány, amelyben a belpolitikai ügyek fejlődése — nevezetesen a nyelv-kérdés szabályozása tekintetében — ez idő szerint megindult és attól tartanak, hogy még kevésbé lesznek megelőzve a dolgoknak ezután következő peripetiáival. A cseh képviselők már tegnapi tiltakoztak a kormány legújabb nyelvszabályozási terve ellen, most pedig azt hirdetik a cseh pártorganumok, hogy a március 14-ikén összejövő cseh tartománygyűlés nem fog bele-

mentarizmus elveivel egyáltalán meg nem egyeztethető módon, tiltott fegyverekkel.

Nem időszerte most és nem szabad éppen nekem, a köz érdekében, a lefolyt válság részleteivel és az annál keletkezett személyi vonatkozásokkal és réam való kihatásával foglalkoznom. Egy későbbi idő, mely látni fog tisztán és nem a szenvedélytől elvakítva itél, igaz képét rajzolja meg majd a lefolyt eseményeknek.

Addig — örömmel és hálával fogadva a felséges ur újabb kegyét és parancsát — a főrendiházban gyakorlandom törvényhozási jogaimat. Nem a politikai élet harcteréről való visszavonulás ez.

A magyar állameszmé érvényesülésére egyedül helyesnek bizonyult politikai irány — mely nem doctrinaire elmélettel, idegen példákon alapulva, de gyakorlati érzékekkel dolgozik — változást nem szenvedhet; ennek szolgálatában maradvá, szolgálni királyt és hazát, tartom változatlan kötelességemnek továbbra is Akár mint szemlélő, akár mint támogató, de ha kell, úgy is, mint tettekkel tényező félreállani nem fogok.

Addig is mindig hálával és köszönettel gondolok a szilágyosmlyói választókerület szabadalvú pártjára, melyet hét éven keresztül az országgyűlés képviselőházában képviselni szerencsés lehettem.

Fogadja igen tisztelt pártelnök ur és az egész párt őszinte tisztelem és hálám állandó kifejezését. Budapest, 1899. évi március hó 5-én.

Báró Bánffy Dezső s. k.

Bánffy Dezső mandátuma.

Budapest, március 7.

Báró Bánffy Dezső főudvarmester a következő levélben tudatta a képviselőház elnökével, hogy leteszi mandátumát.

Nagyméltóság

Perzell Dezső ur Ó Excellenciájának,
a képviselőház elnökének

Budapesten.

Kegyelmes elnök ur!

Ó csász. és apostoli kir. Felsőge engem legkegyelmesebben magyar főudvarmesterré nevezett ki. Miután e kinevezés folytán a törvény értelmében lehetetlenné vált nekem képviselői állásomat továbbra is megtartanom, a szilágyosmlyói választókerület mandátumáról ezennel lemondok.

Fogadja Nagyméltóságod nagyrabecsülésem kifejezését.

Budapest, 1899. évi március hó 5-én.

Báró Bánffy Dezső s. k.

Báró Bánffy a szilágyosmlyói szabadelvű párt elnökének is irt levelet, amelyben tudatja a képviselő-ségről való lemondását és elbucszik választóitól. Ez a levél így hangzik:

A szilágy-somlyói választókerület szabadalvú-pártja elnökének, tekintetes Lukátsffy Ödön úgyvéd urnak

Szilágy-Somlyó.

Igen tisztelt pártelnök ur!

Miniszterelnöki állásom elhagyása alkalmából hozzám intézett beces levélük kelte és vétele óta a Felsőges ur kegye ismételtén hárult réam, újabban azzal, hogy magyar zászlósurra, magyar főudvarmesterré neveztettem ki.

Midőn e kintüntetést hálás köszönettel fogadtam el, a törvény értelmében lehetetlenné vált nekem képviselői állásomat továbbra is megtartanom.

Bár eddig is tagja voltam a főrendiháznak, de oly címen, amely a jog gyakorlatának szünetelését engedte meg, most, mint zászlósur, képviselői állásomat letennem kell; erre vonatkozó bejelentésemet a képviselőház elnökéhez mai napon el is küldöttem.

Engedjék meg önk is nekem, hogy három ízben irántam tanusított kintüntető bizalmuk hálás elismerése és megköszönése mellett a szilágy-somlyói választókerület országgyűlési képviselői állásáról való lemondásomat tudomásukra hozzam.

Nem ringatom magamat illuziókban, midőn kijelentem, hogy tudatában vagyok annak, hogy bár önkéntesen léptem vissza miniszterelnöki állásomtól, mégis az teljes mérvével bír egy politikai bukásnak; győzelme a kisebbségnek a többség fölött, a parla-

ellen vétett és kész volt megorvosolni minden igaztalanságot.

A mi feladatunk, hogy elég bölcssek legyünk az eseményekből levonható tanulságot megérteni és elég bátrak, hogy azt a magunk javára hasznosítsuk.

A nemzet hitét és reményét a jövőben annak az emléke tartja fenn, amit negyvennyolcban akart és végbe vitt. A negyvennyolcban szerzett kinsből élünk. Beesületünk és dicsőségünk legjobb része akkor kapott sebeink eredménye.

A jövendőnek több neve lehet. Győnye, csüggeteg nép előtt a jövendő neve: lehetetlenség, tehetetlenség, tengődés! — Jogában és erejében bizó nemzet előtt a jövendő neve: szabadság, béke, jólét!

A világfontosságú plateai csata alkalmával Arisztidesz kinsy, de lelkes seregét a perzsák nagy tömege ellen csak ennyivel buzdította:

— *A küzdelem folyama alatt mindenki a szabadságra emlékezzék!*

Ezt az önzertent kívánom egész nemzetünknek március tizenötödikén és azt az önbizalmat, amit az ó-normann hajósok így fejeztek ki egyik dalukban:

„Zúg a vihar körülöttünk, de az evező kezünkben van és megyünk, a merre akarunk!”

Egy ó-görög karddallal végzem. Szerzője Pindaros.

Öreges kara.

Ifju korunkban hősök voltunk!

Ifjak kara.

A mik voltatok, mi most azok vagyunk!

Gyermekek kara.

Mi különbek leszünk, mint ti voltatok és vagytok!
Ugy legyen!

mentarizmus elveivel egyáltalán meg nem egyeztethető módon, tiltott fegyverekkel.

Nem időszerte most és nem szabad éppen nekem, a köz érdekében, a lefolyt válság részleteivel és az annál keletkezett személyi vonatkozásokkal és réam való kihatásával foglalkoznom. Egy későbbi idő, mely látni fog tisztán és nem a szenvedélytől elvakítva itél, igaz képét rajzolja meg majd a lefolyt eseményeknek.

Addig — örömmel és hálával fogadva a felséges ur újabb kegyét és parancsát — a főrendiházban gyakorlandom törvényhozási jogaimat. Nem a politikai élet harcteréről való visszavonulás ez.

A magyar állameszmé érvényesülésére egyedül helyesnek bizonyult politikai irány — mely nem doctrinaire elmélettel, idegen példákon alapulva, de gyakorlati érzékekkel dolgozik — változást nem szenvedhet; ennek szolgálatában maradvá, szolgálni királyt és hazát, tartom változatlan kötelességemnek továbbra is Akár mint szemlélő, akár mint támogató, de ha kell, úgy is, mint tettekkel tényező félreállani nem fogok.

Addig is mindig hálával és köszönettel gondolok a szilágyosmlyói választókerület szabadalvú pártjára, melyet hét éven keresztül az országgyűlés képviselőházában képviselni szerencsés lehettem.

Fogadja igen tisztelt pártelnök ur és az egész párt őszinte tisztelem és hálám állandó kifejezését. Budapest, 1899. évi március hó 5-én.

Báró Bánffy Dezső s. k.

KÜLFÖLD.

Osztrák tartománygyűlések. A bécsi hivatalos lap ma közli azt a császári pátenst, amely a csehországi, stíriai, karinthiai, krainai, szléciai és vorarlbergi tartománygyűléseket e hó 14-ikére egybehívja. Nincsenek még egybehíva a tiroli, triezsi, görzi és isztriai tartománygyűlések. A tiroli tartománygyűlés egybehívását nevezetesen azok a tárgyalások késleltetik, amelyek az olasz nemzetiségi képviselőkkel a tartománygyűlésbe való ujrabelépésük dolgában folyamatban vannak.

HIREK.

Budapest, március 7.

— **EUDAPESTI NAPLÓ.** Február 28-án új előfizetés nyílt a Eudapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Gróf *Széchenyi* Manó, a király személye körüli miniszter két hétre Abbáziába utazott. — *Dr. Plósz* Sándor igazságügyminiszter minden csütörtökön délután 4 órakor fogad. A legközelebbi fogadás 9-ikén lesz. Előjegyzések csütörtökön déli 12 óráig fogadtatnak el. — *Justh* Gyula országgyűlési képviselő megrongált egészségének helyreall-

Achille nevelése.

— *A Budapesti Napló* tárcája. —

Irta: Charles Narrey.

Macchiavelli megírta értekezését *A fejedelemlről. Én A fiatal emberről* irok, hogy Achille ösöm okuljon rajta, aki tud már mindent, amire a gimnáziumban tanítani szoktak, de fogalma sincs arról, amit az ember az életben tanul.

Kedves Achille ösém!

Miután nincs országod, amelyen uralkodhatnál, — amit annál inkább sajnálók, mert örökösöd magam volnék, — arra szántam el magamat, hogy segítségdre leszek abban, hogy magadon tudj uralkodni, ami — elhíheted, — sokkalta nehezebb.

Mindenek előtt bujtasd libériába az inasodat, hogy össze ne téveszzenek vele.

Soha se emlegsd a gazdságodat, nehogy azt higgye a világ, hogy úgy csöppentél bele a jómódba.

Ha azt akarod, hogy az asszonyok megbecsüljenek, hát csak akkor lásd meg őket, ismerj rájuk s köszönj nekik, amikor maguk is akarják, hogy meglássák őket, rájuk ismerjenek és köszönjenek nekik. Ha elég a sütni való, a járásukból is elegendőt fogsz érteni, ha nincs, akkor egyáltalában soha se köszönj. Az asszonyok maguk gondoskodnak majd arról, hogy udvariatlanságodat mentegethessék; ügytelenségedért azonban mindig megrónak.

Jórávaló dolgokról jót mondj; akad ugyanis elég ember, aki a rosszat dicséri.

Légy udvarias a házmeesterrel és gőgös a háziuraddal szemben; az előbbire te szorultál rá, az utóbbinak magának van szüksége rád.

Notabene: Ha azért a lakásért, amely 1500 forintot ér, ezret fizetsz, légy udvarias mindkettővel szemben.

Mutassak jóféle módot arra, hogy eredetinek

haza, az ember és ember közti válaszfal lerontását a márciusi napoknak köszönhetjük.

Emlékeznünk kell, hogy az *ifjuságnak nagy és nemes tárgyakhoz méltó szenvedélye volt*; a nép lelkesedett, lelkesített és minden nemes szív Magyarország szabadságáért dobogott; és senkisémet kívánt magának és a hazának olyan jogot, ami egyáltalán joga ne volna az emberiségnek.

Emlékeznünk kell az áldozatkészség nagyságára: akkor minden becsületlen ember egészen odaadta magát a hazának és mégsem hitte, hogy eleget tett honfiai kötelességének.

Mindezekre ugy kell emlékeznünk, hogy az emlékezés szívünkig, akaratunkig behasson és a csüggetettség és mindennemű félreértések ellen föllegyverezzen.

A nemzeti ünnepek éppen az a feladata, hogy mindnyájan nemes elhatározásra buzduljunk.

Az ifjuság határozza el magában, hogy az igazság, a szabadság és műveltség ügyének mind egész élete folyamán hű bajnoka lesz; hogy a szabad szellemet az előszobák szelleméért soha el nem árulja és sohasem lesz ruganyos lelkiismeretű.

Mi pedig mindnyájan határozzuk el, hogy hasonlók leszünk a jó anyához, aki a világra hozatal kinsját nem zavarja össze a gyermekkel, sőt fájdalma és szenvedése arányában szereti a gyermeket. Mi is szeressük és szolgáljuk a hazát az érte századok óta tett áldozatok arányában.

*

Emlékeznünk arra: mi nekünk március tizenötödike? Választott idő. Mondhatnám: isteni nap. Nemzetünkre és hazánkra nézve kijelentés és újjászületés napja egyszerre.

A magyar nemzet e szép napon nem ápolat önző és nemtieien szenvedélyt senki irányában.

Nemzetiség, vallás és társadalmi állásra való tekintet nélkül kész volt helyrehozni mindazt, amit tudatlanság, vagy helytelen fogalmak következtében századokon keresztül az emberiség

litása végett Lussinpiccolóba utazott, hol két hetet szándékozik tölteni. — Lussinpiccolóba utazott ma este Horánszky Nándor országgyűlési képviselő is.

— **Erő főherceg beteg.** *Arkból* táviratozzák, hogy az ott időző *Erő* főherceg néhány nappal ezelőtt meghűlt s influenzában meggyógyult, ami 75 éves korára való tekintettel veszedelmes lehet. Tegnap egy orvos utazott Bécsből a beteg főhercegre.

— **Új királyi tanácsosok.** A hivatalos lap ma két új királyi tanácsos kinevezéséről ad hírt. Az egyik *Bagossi Károly*, Jász-Nagykun-Szolnok megye alispánja, aki alispánja alatt szerzett érdemeiért kapta a királyi tanácsosi címet, a másik dr. *Ormai József*, koronás fürdőorvos és Liptó megye tiszteletbeli főorvosa, akit fürdőorvosi minőségben szerzett érdemeiért tüntettek ki.

— **A belga királynőről.** *Brüsszelből* táviratozzák, hogy a belga királynő az éjszakát jól töltötte, az orvosok mindazáltal reménytelennek mondják a királynő állapotát, mert a beteg ereje annyira hanyatlott, hogy föl sem tud ülni az ágyban. *Stefánia* főhercegnőnek, aki éppen most Korfuból Alexandriába utazik, azt táviratozták, hogy haladéktalanul utazzék Brüsszelbe. Még nem tudják, hogy ez a távirat hol éri utol a főhercegnőt. A királynőről kiadott legújabb jelentés azt mondja, hogy a királynő állapota ma aránylag kielégítő volt és hogy a betegség lefolyása normális. — *Mária Henrietta* súlyos megbetegedésére való tekintettel általában az híriek, hogy idősebb leánya, *Kóburg Lujza* hercegnő, aki még mindig *Parkersdorfbán*, dr. *Rudinger* szanatóriumában időzik, édesanyjához szintén Brüsszelbe megy. *Lujza* hercegnő rendszeren olvas újságot, így tehát értesült arról, hogy az édesanyja beteg, mivel azonban a hozzája érkező brüsszeli lapok a királynő állapotáról nem közöltek jelentéseket, azt hitte, hogy a betegség nem komoly természetű s nem nyugtalanított. *Kóburg Fülöp* herceg pár nappal ezelőtt Szófiából Mentoneba utazott, ott időző anyjának *Klementin* hercegnőnek a látogatására, valószínűnek tartják azonban, hogy onnan *Brüsszelbe* megy, anyósához, a beteg *Mária Henrietta* királyasszonyhoz, akinek tudvalevőleg ő a kedvence.

— **Új magyar nemes.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Walland* Ernő miniszteri tanácsosnak és törvényes utódainak a magyar nemességét *radnai* előnévvel díjmentesen adományozta.

— **Orth János.** Csudás, legendás hír érkezett *Orth János*ról... Mesélték, hogy a főherceg még él és egy társával, aki a hajótörést szenvedett *Santa Margaretháról* vele együtt megmenekült, a *Csöndes* Ocean egy kis szigetén tartózkodik. *Buenos-Ayresből* most a következő telegramm érkezett:

Az itt megjelenő *Deutsche La Plata Zeitung* megcáfolja a hírt, hogy *Orth János* él. Ez a lap annak idején azt újságolta, hogy dr. *Moranzo* argentiniai megbízott, akit a chilei határkérdések tisztázására küldtek ki, *Valparaisóból* való visszautaztában a *Horn fok* közelében egy a térképen nem jelzett öbölbe

látással? Amikor mindenki megszól egy asszonyt, kelj magad a védelmére.

Éjjel-nappal azon iparkodjál, hogy tapasztalatokat szerezz; előbb-utóbb belőlük tanuld meg felismerni a mások hibáit.

Bizonyára szükségtelen szivedre kötnöm, hogy azoknak, akik apró szolgálatakat tettek neked, szíves köszönetet mondj, különösen ha nagy szolgálatot is tehetnek még.

Sohase emlegsd, hogy vesztetted. Ha gazdagnak mondd: „Éppen az előbb vesztettem 50.000 forintot.” — nagyot nevet majd magában s azt gondolja: „Ki látta már, hogy valaki efféle kicsinység miatt így siránkozzék?” Ellenben, ha szegényhez fordulsz, azt mondja majd: „Hát ez miért panaszkodik? Csak annyim volna, amennyije neki maradt, tudom, jól járnék.”

Azt akarod, hogy az asszonyok kedves embernek tartsanak?

Bolondulj a szépségükért.

Azt akarod, hogy előkelőnek tartsanak?

Magasztald előkelő voltokat!

Azt akarod, hogy szellemesnek tartsanak?

Dicsérd szellemüket!

Azt akarod, hogy szeressenek?

Ne szeresd őket!

Ha barátodtól nem akarsz megválni, soha se mutasd be neki a szeretődöt; ha szeretődöt akarod megtartani, hát soha se mutasd be neki barátodat.

Hogy a nevelésed tökéletes legyen, keresd fel gyakorta a jó társaságokat és ne hanyagold el tudatosan a rosszakat. Gredinettenél a legjobb társaság asszonyairól, a kis márkinő háznál pedig az éppen felkapott kokottokról beszélnek majd veled.

Kerüld el azokat az embereket, akik az ellenkezőjét sem gondolják annak, amit beszélnek.

Küsd fel azokat az asszonyokat, akik gyű-

jutott, ahol a *Santa Margaretha* roncsait találta. Ezt a hírt is megeafólják.

Most már csakugyan bele kell abba nyugodnunk, hogy a főherceg nem kerül meg élve.

— **Bánffy Dezső otthon.** Báró *Bánffy Dezső* ma feleségével együtt *Kolozsvárra* érkezett s hosszú idő óta először látogatta meg az édesanyját, *Bánffy Daniélné* nagyasszonyt, aki *Kolozsvár* legtitesebb matronája. Eddig a csunya politika nem igen engedte be kincses *Kolozsvárba* a miniszterelnök fiút, amit azonban az a fiu nem engedhetett meg magának, azt könnyebben megcselekedheti a zászlós ur, akinek ez idő szerint *Budapest* nem sok tennivalója van. *Bánffy Dezső* különben azért ment le *Kolozsvárra*, mert házasodik a fia, báró *Bánffy Ferenc*. Nőül veszi *Petriehevich Horváth Ida* bárónasszonyt. Ezt a kellemes alkalmat arra is fölhasználja a volt miniszterelnök, hogy mint a református egyház főgondnoka, a püspökválasztó közgyűlés dolgaiban értekezék az erre illetékesekkel.

— **Carmen Sylva új könyve.** A román királynőnek a napokban egy új könyve jelent meg, amely ugy tartalmaival, mint szíves kiállításával nagy föl-tűnést keltett *Bukarestben*. A könyvet *Carmen Sylva Curtea de Argech* érseki temploma számára írta. Hat éven keresztül dolgozott a könyvön a királyné, a mely pergamentre van írva. Minden egyes lap szépen beedzett és kidolgozott ezüstkeretbe van foglalva, gyönyörű káposzt nyitja és zárja a könyvet, amelyet *Leconte du Noy* rajtai szerint készített és díszített szekrényben tartanak. Ez a szekrény asztal-szerű állványon áll, fölötte aranyozott kupola van, amelynek csúcán a királyi korona díszlik a kereszttel. A szekrény ugyanolyan stílusú, amilyen a *Curtea de Argechi* templom. Az arany fénye versenyez a drágakő ragyogásával és a pompás zöld, kék és fehér kivitelű festményekkel, amelyek a szekrényt díszítik. A szekrény négy felső sarkán négy gyönyörűen kidolgozott és drágakövekkel díszes aranygyertyatartó van. Köröskörül a szekrény belsőjében ez a fölírás olvasható: *Együttérvén a curtea de Argechi érseki templom jámbor alapítóival, Erzsébet, a romániai királyné, hat évig (1886–1892) írta és díszítette saját kezével ezt a szent és isteni evangéliumot szeretett leányának, Mária hercegnőnek emlékére.* A díszes könyv egy *Bukaresti* könyvkereskedés kirakataiban látható, ahol természetesen most állandóan sok az érdeklődő.

— **Hock János böjti prédikációjáról.** *Hock János* országgyűlési képviselő, holnap, szerdán délután fél négy órakor folytatja böjti prédikációját a *Ferenc-rendiek* templomában.

— **Goethe „utolsó szerelme.”** *Lewetsov* Ulrika, akit az irodalomtörténet Goethe utolsó szerelmének nevével örökített meg, a minap ünnepelte *tribliti* birtokán Csehországban kilencvenötödik születésnapját. A weimari félisten már elaggott öreg ember volt, amikor megismerkedett a tüzes szemű fiatal leány-

lőlni tudnak; egyedül azok olyanok, hogy szeretni is tudnak.

Bizál az időjárásban, akár az emberekben... s vidd magaddal mindig az esernyődet.

A férfiak megtanítanak majd azokra a törvényekre, amelyek a törvénykönyvekben találhatóak, s amelyek nélkül szükség esetén meg is lehetsz; ellenben az asszonyoktól megtanulj azokat, amelyeket sehol sem írtak meg és melyeket minden férfinak ismernie kell.

Az agastyánokon, akik közzvényesek, ne sajnálkozzál túlságosan; viszont azonban sajnálhatod a fiatal embereket, akiknek tapasztalataik vannak.

Ha a teremő hosszú élettél áld meg, egy szép napon észre fogod venni, hogy a tündérmesék az egyedüli igaz történetek.

A férfiak kettejével soha sem szabad pénzbeli ügyleteked keveredned; ez a kettő: a barátod és az ellenséged.

Légy jó! ez a legjobb módja elhítni, hogy örökké fiatal maradtál... Az ember csakis attól válik rosszakaróvá, ha hosszú ideig volt szerencsétlen.

Légy szolgálótrákszu... még hasznoslesébből is; többnyire sokkal hasznosabb valami szívesességet megtenni, mint megtagadni.

Sohasem házasodjál; mert igazán csakis az az asszony csalsat meg, akivel megsküdtél.

Ha boldogulni szeretnél a világi életben, tégy úgy, mintha komolyan vennéd az asszonyokat. Kérj tőlük tanácsot, de ne fogadd meg soha.

Ne feledd el soha, hogy az asszonyok mindig csupán akkor adnak igazat az embernek, ha megvallja, hogy nincs igaza.

Ha tisztségre törekedsz, hiúságodat alá kell rendelned mások hiúságának.

nyal, aki iránt szenvedélyes szerelme gyuladt, amint azt néhány költeménye is bizonyítja. *Lewetsov* Ulrika, aki az agg költő szerelmét annyira tisztelte, hogy örök jegyesének tartva magát, férjhez se ment, teljesen ép szellemi és testi erőben érte meg kilencvenötödik születésnapját.

— **Le a kalappal!**... Szánjuk-bánjuk büneinket, de bizony mi szívesen csinálunk egy-egy többé-kevésbé sikerült tréfát a német császár ő felségére. Ez a nagy ur császárnak egészen különös, teljességgel nem olyan, mint a többi. Mert az uralkodóknak is megvan a maga sablonja, sőt talán csak annak igazán s reánk publikumra nézve, akik csak messziről látjuk, hogy micsodás jól megtapasztolt országút az, amin császárság, királyság s uralkodó hercegség egyformán halad, majd nem komikus volt az különösen eleintén, amíg ismerkedtünk, hogy ez az új császár folyton letér a kényelmes makadámról a kaviccsos, rögös ösvényekre, amelyeket nem igen taposott még császári sarkantyus csizma s elkalandoz idegen világokba — pedig igazán éppen csak annyi szüksége van ezekre a császárnak fölséges és a szent sablon értelmében a nagy méltóságához nem is illendő közönséges polgári munkákra, mint *Rothschild* urnak arra, hogy aprófat hasagatni szegődjék be hozzá. És ez a különös császár ránk pirít. Nem csak reánk, hanem kevés újság kivételével az egész világ-sajtóra, mert hiszen nem csak mink vagyunk a vicces kedvék. Észre se veszi, hogy a császársablonhoz szokott közvélemény mulat rajta, hanem halad a maga ösvényein s egyik nagy és szép dolgot a másik után eszelelki meg olyan természetes nyugalommal, mintha réges-régi lenne az iskola, amiben fölnevelték s nem vele kezdődött volna el — mostanság. Egy császár, aki gondolkodik s nem úgy, ahogy előírják neki nagyképzű politikusok, hanem a maga természetes, becsületes észével. És érdeklődik minden iránt, megát, megtud mindent... *Fura*, igazán *fura* egy uralkodó. Ugy hirtelen egy nap történetében csak a mi tudomásunk szerint is kétszer is szerepel a fiatal felséges ur. Tudomására jut, hogy a hadsereg tisztjei könnyelmű adósságokba verik magukat. Nem élnek elég reálisan s áldozatul esnek a pénzügynekőknek, akik úgy látszik odaát ugyanabban a fából vannak faragva, mint erre mifelénk. Erre gondjaiba veszi a tisztjeit s kiadja ezt a rendeletet:

A legutóbbi napok eseményeiből ismét tapasztalnom kellett, hogy a hivatásos pénzkölcsönzők mály gyakran tesznek törvénybeütköző ajánlatokat hadseregem tisztjeinek. Az ifjúkor könnyelműsége és a pénzügyekben való tapasztalatlanság miatt az ily módon kínálkozó alkalom gyakran súlyos zavaroknak, sőt teljes tönkrejutásnak válik szülőokává. Az erre vonatkozó korábbi, 1888. július 3-iki rendeletemet tekintve minden tiszt komoly akaratomnak. Elrendelem, hogy a jövőben minden tiszt a törvénybeütköző kölcsönajánlatokat azonnal jelentse be főlebbvalójának. A katonai hatóságoknak megparancsolom, hogy az ajánlat büntetendő jellegének megállapítása után azonnal tegyenek jelentést a hadügyminisztériumnak, az esetleg megindított bírói vizsgálat eredményével együtt. A hadügyminisztérium intézkedni fog az ilyen üzletemberek nevének közzététele és az esetleges további teendők iránt. E rendeletem a hadsereg rendeleti lapjában közzétendő. Berlin, 1899. február 23.

Vilmos I. R.

És akkor ugyanaz a császár meghallja, hogy egyik kedves írója, *Rudyard Kipling* súlyos beteg. Félős, hogy a nagy angolt elveszti a császár is, az irodalom is — és ebben a nagy gondban az imperátor odaát a betegégy mellé aggdódni s telegrammot küld az író feleségének, amiben az van mondva, hogy: önnel együtt nehezen várom én is, hogy fölgögyöngyöljön az ura. Itt a telegramm:

Mint férje páratlan műveinek lelkesült tisztelője, várva-várom tudósításokat férje állapotáról. Adja Isten, hogy megmaradjon önnek és mind azoknak, akik hálásak iránta azért, mert közös nagy fajunk tetteit oly lélekemelően megénekelte.

Én istenem, mennyi sokkal, de sokkal kisebb ur tanulatna hálát, figyelmet és gyöngédséget ettől a nagy urtól. Például a mi urainknak se ártana elsajátítani valamieskét abból a tempóból, amivel a császár megbecsülte a beteg nagy szellemet. A mi írónkkal, a mieinkkel törődik-e vajjon csak a méltóságos vagy kegyelmes urak közül is valaki, ha beteg az ágyat nyomják. Dehogy. Az minálunk nem lenne a ranggal összeegyeztethető — pedig hát a rangok mélységében kisebbek, mint a mekkora nagy uraság a császáré. Komoly őszinte hódolat illeti ezt a nagy urat. Le a kalappal!...

— **Az aradi egyházmegyéből.** *Meliana* érsek a mai konzisztóriális ülésen bucsut vet az egyházmegyétől. Könyveze küszönte meg hívei támogatását. Az ülés aradi helyettes püspök, *Goldis* János arkid. mandriát nyozte ki.

— **Az utolsó bulletin.** A szentatya gyógyulása most már véglegesen mondható. A Stefáni-ügynökség közlése szerint ma este adták ki az utolsó orvosi jelentést a pápa állapotról. Mazzoni abba hagyja a rendszer látogatásokat és csak időnként fog a Vatikánban megjelenni a pápa teljes felgyógyulásáig. Az utolsó bulletin így szól:

Ő szentsége egészségi állapota állandóan igen kielégítő. Érvérés, lélekzés és hőmérséklet rendes. A gyógyulás rendszeres lefolyású. Minthogy a szent atya a műtét következményeiből felgyógyultnak tekinthető, az orvosi jelentések kiadása megszűnik.

Mazzoni, Lapponi.

— **Sok hűhó semmiért.** Csodálatos, hogy micsoda csekélységekkel törődnek minálunk komoly nagy fórumok csupán a forma kedvéért. Bámolat az, hogy egy hereg Lobkowitz, akinek pedig szép, nagy és fontos hivatala van, odaadja a nevét és a méltóságát egy olyan csekélység megtorlására, ami fölött legokosabb lenne mosolyogva napirendre térni, mivelhogy minden szöszaportítás komikus s nem használ, hanem árt az ügy komolyságának. Mindazonáltal hát a formák, a formák azok a szentek s megessett ez a tizenöt forintos történet az Urnak ezernyolcszáz-kilencvenkilencedik esztendejében Budapesten úgy, amint itt következik. A Somossy Mulató egyik primadonnája, az isten tudná, hogy melyik, mert sok van s mindenki hamis, annak a látványosságának az egyik utóbbi előadásán, ami most van műsoron a nagymező-utcai műintézetben, egy bronz jubileumi emlékművet akasztott föl vadászhadnagyi egyenruhájára keblére. Én Istenem, hát az ilyes művésznők sok konfidenciát megengednek maguknak. Konfidencia maga az uniformis, konfidencia a portopé — s konfidencia az érem is. Mindazonáltal egy magasabb rangú tiszt, aki véletlenül ott sörözött az orfeumban, tulságosan komolyan vette a dolgot s hóna alá csapván a kardját, otthagya Somossy urakat, akiknek bódéjában ilyen elvetemedett merénylet esett meg az éremmel, amit csak igazi katonának szabad a mellére tűzni, talminak nem. Magával vitte persze a fiatalabb tisztet is, akik pedig szívesen maradtak volna tovább is, mivelhogy a belépti díjat is megfizették s azonfelül meg ez a medális injuria nem is olyan kellemetlen például egy hadnagynak, mint egy ezredesnek. A fő az, hogy a monéta alatt érző szív dobogjon. A nagy és valószínűleg élemedett koru tiszt ur azonban nem így gondolkodott, hanem jelentést tett az esetről a hadtestparancsnokságnak. Az se vette tréfára a dolgot s a sanszonettet becitáltatta a főkapitányához, hogy vegyék el tőle a medáliát. Ez aztán annak rendje és módja szerint meg is történt. Heddy Dedy kisasszonyt becitálták a rendőrséghez, megbüntették tizenöt pengőre s elvették tőle a medáliát. Azt is kérdezték tőle, hogy kitől kapta, de erre a kérdésre a kisasszony nem felelt. — S ezzel a medália ügye rendben van, csak éppen az a kár benne, hogy fölfújták.

— **Monaco — Monte-Carlo.** Hogy, hogy nem, ezt a két helyet összehasonlítják, valahogy egynek tartják sokan és így bántják Monacot, amely ártatlan. Mert amikor Monacoba megyünk, még duzzadt a tárcánk, de amikor Monte-Carloból jövünk, akkor kissé rosszul állunk. Ez jellemzi a kis monakói fejedelemség két határállomását. Magát a kis fejedelemséget pedig az jellemzi, hogy nincs benne se megye, se sok város; csak három részből áll, amit úgy lehet áttekinthetően szabad szemmel. Főnt a sziklán áll a tulajdonképpeni Monaco, aztán lefelé a lejtőn terül el Condamine, amely alacsonyabb alig más, mint egy Monte-Carloba vezető út. Ott van közvetlenül a tengerpart mentén az olcsóbb hoteljeivel, majd emelkedünk egy kissé s néhány pillanat múlva felérünk Monte-Carloba. A mozgalmas Monacóból a eszű Condaminén át a kacagó pazar Monte-Carloba érünk, ahol a ragyogás olyan nagyszertűn összekoveredik a borzalmassal. Ott van a játekbank, amely felkorbácsolja fenekesűl a szenvedélyeket és elartja az egész fejedelemséget. Ad a fejedelemség minden osztdobben egy milliót, fizeti a hatóságokat, jót is tesz, iskolákról, templomokról gondoskodik, modern újításokat, szepitéseket végez, mindent a bank tesz. A bank minden, tőle függ uralkodó és alattvaló, tőle függ az egész fejedelemség. De Monaco az csak egy élénk, barátságos, tiszta hely, olyas főváros a fejedelemségben. Ott székel a csendőrség, az adminisztráció, ott laknak az állami hivatalnokok és a croupierk. Ott van jó lét, nagy stíl, amely kéri a fejedelemség keretéből, jelentéktelenségéből. Lakói vidámak, elevenek, boldogok és olyan ártatlan vaksággal áldják a Bankot, amely a 0-4 négyzetméterű földnyí monacói

fejedelemséget olyan szépen ellátja. Ez a jó Bank, ez az áldásos intézmény. Mi az a néhány revolverlövés, amelytől a condaminei bokrok tövében egy pár kifosztott halandó szépen átsuhan az örökléte. Azért a jószágos Bank áll és virágzik tovább...

— **Boross Mihály temetése.** Ma délután temették Sárobgárdon Boross Mihályt, szépirodalmunk derék veterán munkását. Az egész nap folyamán halomszámra érkezett a halottas házhoz a sok koszoru és részvétírat, köztük gróf Zichy Nándornak és Beöthy Lászlónak, a Magyar Színház igazgatójának és személyzetének részvétívirata, Fehérvármegye volt alispánjának remek kosszorut küldött a megye színeiből összeállított szalagol és diszuszárokat állított a ravatal mellé. A temetési szertartást Forgách Endre református lelkész végezte, aki az elhunyt agg író érdemeit remek beszédben méltatta. A sírnál az irodalom és a sajtó nevében Gara József fővárosi lapszerkesztő mondott mély hatást keltett bucsuszedet. Ezután elhantolták a nagyérdemű öreg író.

— **Operett.** Kedélyes lévén az ügy, jó lesz a komoly újságot olvasásnak bizonyos engedelményeket tenni, mielőtt olvasni kezdenék. Az az ur, akiről itt szó van, gróf Puekler, aki tartományi főnök Porosz-Sziléziában. Szóval a gondviselés minden rendű és rangú polgárok fölött. Ez a hivatalos minősége azonban nem akadályozza meg a gróf urat abban, hogy rémületés antisemita legyen. Nemesak a teoriában, hanem a praksisban is. Tevékenyen csinálja a dolgot. Brosztróketit, itt-ott nem éppen nagy nyilvánosság előtt előzől is hirdeti az elveit s hogy ne legyen egészen egyedül a tisztas akcióban, megnyerte — propagandának a Staatsbürger - Zeitungot is, amely kis újság azóta nagy lármát esap abban az igyekezetben, hogy ami zsidó, annak e földtekén nincs helye. A mozgalom végre is olyan vehemens lett és annyira durva, hogy eljutott a hire Berlinbe is. A kis újságot is nagyobb figyelemmel kezdték kísérni — s elkövetkezett az, ami tovább már igazán nem várhatótt magára, hogy a főállamügyésza földult békességnévben megtorlást követelt azokon az ismeretlen tetteseken, akik megrabolták Porosz-Sziléziában a polgári nyugodalmat. Leirat ment a glogauai járásbíróshoz, hogy álljon törvényt, kutassa ki a nagy hecc értelmi szerzőjét és foglalja le a kis újságnak azokat a számaikat, amelyekben vígan folyik a kellemetlenkedés. Mivelhogy azonban azon a tájon a végrehajtó hatalmasság nem a bíró, hanem a tartományi főnök, a fenttisztelt gróf Puekler ur, megessett az az operett tul az operáción Porosz-Sziléziában, hogy a tartományi főnök annak rendje és módja szerint lefoglalta mindazokat a röpiratokat és újságíkket, amiket ő maga irt a maga szerény nézeteli szolgálatában. És ez idő szerint ezen mulat Porosz-Szilézia.

— **Hazaülatlan papok.** A máramarosmegyei Lipséről jelenti tudósítónk: Az itteni rutén nép, amely híres magyar érzelméről, gyermekeit már magyar nyelven nevelteti. A község derék tanítója nagy fáradsággal és nem kisebb sikerrel tanítja a gyermekeket magyarul. Ebben a törekvésében van azonban egy határozott ellensége, aki nem más, mint a község görög-katolikus segéd-lelkésze, Bakasy János, aki csak két hónapja viseli ezt a hivatalát. Nemrégiben, amikor az iskolás gyermekek magyarul köszöntötték, durván rájuk rivallt:

— Hogy mertek magyarul köszönteni, nem vagytok magyarok, se papisták!

Egy kis leányra rá is csapott az esernyőjével. Ilyen körülmények között — írja tudósítónk — hiabaval minden fáradság, hatalmas ellensége van Lipsésen a magyar állameszmének.

Félhivatalos távirat jelenti Araból, hogy Kujed község román lakói tömegesen térnek át az unitárius vallásra. Eddig kétszázán jelentkeztek, mivel papjuk, Mikulicza Tódor a népet zsarolja és a magyar állameszme ellen igat. A nép inkább hite árán igyekszik szabadulni, semhogy gyermekeik tévnanoknak esse nek áldozatul.

— **Helyreigazitás.** Dr. Karócsy Samu debreceni ügyvéd, mint az apagyilkos Mörice végrendeletének végrehajtója, annak a kijelentésére kert fel bennünket, hogy a Mörice-fele sirmelőken egyeb, mint az elhunytak neve születési és halálozási ideje, nem olvasható. Szándékosan mellőztek minden más felírást, nem akarván ezzel is újabb tápot adni a rémos dolgok iránt érdeklődést tanúsító tömegnek.

— **A Budapesti Katolikus Kőr** e hó 16-ikán, esütörtökön délután 5 órakor tartja X. rendes közgyűlést a kör disztermben (Molnar-utca 11. szám.). A közgyűlés tárgyszorzata: 1. Előnöki megnyitót. Mondja: ifj. gróf Zichy János. 2. Évi jelentés. 3. Az 1898. évi zarszámadások. 4. Számvizsgálók jelentése. 5. Az 1899. évi költségeloirányzat. 6. A számvizsgálók kiküldése. 7. Az alapszabályok módosítása. 8. A választmány kiegészítése. 9. Indítványok.

— **Jozefin.** Borzalmas és végtelenül szomorú eset az, ha egy házban, egy familiában az egyik ember beteg, a másikat pedig már viszik. Mig az egyik a kanalas orvossággal meg a porokkal tömi magát, lehetőleg messze tőle, hogy valahogy meg ne hallja, koporsót szögeznek s lassan, esendben imádkoznak és egy öspöpet se énekelnek, pedig az volna az illendőség, hogy aki már meghalt, énekekkel menjen ki ebből a világból. S az egyik beteg, aki a doktorokon az egészségét követeli és nyugós és lázas — követeli a másikat is akkor hazudni kell neki, okosan hazudni, hogy valahogy észre ne vegye a csalást s hirtelenében utána ne szaladjon, a másikkak, csupa beteg kollégialitásból, csak azért, mert az elgyótrtettek szolidaritás egymással. Így áll a szomorúság most Rudyard Kiplingnek, a nagy angol regényírónak a házában. Mig ő szegény életet és halál között nagyon súlyos betegen fekszik, nagy titokban, minden feltűnés nélkül meghalt a szép kis hatesztendő leánykaja, Jozefin. S az asszony, aki az ura lázas homlokára a jeges ruhákat rakja, hazudik neki mindenféle kegyes leleményességeket. — Jozefin a szomszédban, Jozefin a nagymamánál — s Jozefin már el is van temetve. Bár véges-végig szépen tudna hazudni, de hátha egyszer csak elírja magát. Hiszen nem is volna csoda.

— **A malmok üdvözlöte.** A három magyar malomipar-egyesület küldöttéi tisztelegtek ma Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszternél. Nevükben megyeri Krass Lajos üdvözlöte a minisztert és vázolván a magyar malomipar mostani helyzetét, kérte a miniszter támogatását. Hegedűs Sándor miniszter az üdvözlő szavakra hosszasan válaszolt, hangsúlyozva, hogy teljesen átérzi a malomipar fontosságát és tudja méltányolni. De, ugymond, nemesak a nemzetközi forgalomban kivívott pozíciójánál fogva, melyet a magyar malomipar saját maga küzdött ki magának, hanem annál a szoros kapcsolatnál fogva, melyben a malomipar a mezőgazdasággal áll és melyet nálunk nem fognak fel eléggé és nem fognak fel mindig helyesen, tartja hazánkban kiváló fontosságúnak ezt az iparágat. E két szempontból lesz majd azon, hogy a malomipar jogos érdekei, amennyire az tőle függ, kielégítést találjanak. A miniszternek lelkes éljenzéssel fogadott beszéde után az elnökök egyenként bemutaták a küldöttség tagjait. — A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság küldöttsége is ma tiszteleg a kereskedelmi miniszternél, aki hangsúlyozta az üdvözlő szavakra adott válaszában, hogy a társaságra a jövőben még nagy feladatok várnak és az a közjónak szentelt fáradozásában számíthat támogatására.

— **A touloni veszedelem.** A touloni katasztrófa ügyében, mint Párisból jelentik, most azzal a kérdéssel foglalkoznak a franciák, hogy mi okozta a katasztrófát és bármennyire cafolgatják is a hivatalos körök, a nagy közönségnek erős a hite, hogy a robbanást bűnös kéz okozta. A Petit Journal szerint a vizsgálóbizottság tegnap a romok alatt másfél méter hosszú kanócot talált, amelyet átadott a tengerészeti hatóságoknak. Lockroy tengerészeti miniszter kijelentette a Gaulois egyik munkatársa előtt, hogy a szerencsétlenség oka felől elterjedt vélemények közül eddiggel egy sem bizonyult helyesnek. A személyzet vizsgálatlanságáról nem lehet szó, mert a robbanás este kilenc órakor történt meg, mikor már valamennyi ajtó zárva volt. Épp úgy nem tehető fel, hogy a robbanás hevülés következménye, mert a puskaporraktárakban a hőmérséklet mindig nagyon alacsony. A helyiségek higrometrikus viszonyai sem kereshető a robbanás oka, mert a raktár köves, igen száraz talajon áll. A robbanás áldozatainak számát még most sem tudják pontosan. A legújabb hír szerint a halottak száma ötvennyolc, a sebesültek százháromez. Toulonban az áldozatok családjai számára gyűjtést indítottak, melynek eredménye az első napon huszonegyezer frank volt.

Toulon, március 7.

A la goubrani robbanások áldozatainak temetése ma volt a lakosság rendkívüli részvétele mellett. A halottas menet két kilométer hosszú volt. A kosszorukkal borított 12 halottas kocsit 51 koporsót vitt. Lockroy tengerészeti miniszter és az összes hatóságok követték a koporsókat.

— **Uj üstökös felfedezése.** Swift csillagász — mint egy távirat jelenti — új üstökösöt fedezett fel. A felfedezés napján, március 3-án, 56 fok volt a rektascensiója és 29 fok a déli elhajlása. Egy pontosabb, a Lick-csillagdzóból jövő jelentés szerint, a szóban forgó üstökös március 4-én 7 órakor este 57 fok rektascensiót és 27 fok déli elhajlást figyeltek meg. Az üstökös szalad szemmel is megfigyelhető. Hogy van-e farka, nem közlik velünk. A jelzett állapont szerint esténként délnyugaton látható az új üstökös.

Jó, tiszta palackborok

szavatosság mellett kaphatók

Radó és Társa Magyar borpince cégnél
Budapest, V., Mérleg-utca 4. sz. Flók: VII., Erzsébet-kürt 56. sz.

TELEFON ALS. SZÁM.

— **Váltóhamisító takarékpénztári igazgató.** Kinos szeszáción keltett a napokban Győr vidékén az a hír, hogy *Elbert Ignác* bérlő, a *Győr-szentmártoni Takarékpénztár* igazgatója pénteken agyonlőtte magát. A takarékpénztár igazgatósága és főügyelő bizottsága rögtön ülést tartott és konstatálták, hogy *Elbertnek huszezer forint* értékű hamis váltója van forgalomban. A váltókon *Elbert* neve, mint jótállás szerepel, a hamis nevek csupa szegény földműveseké. Néhány hónapja a takarékpénztár tudatta *Elberttel*, hogy mivel sok váltó van forgalomban az ő jótállásával, kénytelen tőle a további hitelt megvonni. Lejáratkor egyideig fizette *Elbert* a jótállásával ellátott váltókat, március 1-én azonban huszezer forintot kellett volna fizetnie. A győrmegyei *Nagy-Ecsényben* volt bérlete, ugyanitt körülbelül huszezer forintot ért ingatlan is volt, ebből azonban hamarjában nem tudott pénzt teremteni. Csütörtökön elutazott *Lovaszberénybe* a fiahoz, hogy segítse ki a bajból. A fiu, aki szerény fizetésű gazdatiszt, nem teljesíthette édesatyja kérését. A kétségbeesett hetven éves ember pénteken a fia lakásán fölé lépte magát és pár pillanat múlva meghalt. A család *Nagy-Ecsényben* leltározta *Elbert* vagyonát és tudatta a takarékpénztárral, hogy a váltókat beváltja. A takarékpénztár igazgatósága erre kommunikét adott ki, amely szerint a takarékpénztár *Elbert* váltóhamisítása és öngyilkossága anyagilag nem érinti.

— **Vasuti szerencsétlenség.** A *Bukarestből Jassy* felé haladó gyorsvonat, mint egy távirat jelenti, *Baronova* és *Ciurna* állomások közt kisküldött. Egy utas és a fűtő szörnyet halt a porrá zuzott egyik kocsiában, tízennegy utas pedig súlyosan megsérült. A postakocsi is szétzúzódtat, a benne dolgozó postások azonban séretlenek maradtak.

— **Halózáás.** Idősb *O'Egan Alfréd*, a tiszavideki vasut nyugalmazott főmérnöke tegnap Budapesten 75 éves korában meghalt. Az elhunyt Angliából származott Magyarországra. Az elhunyt tevékenysége a hazai vasuti gépészet terén tünt ki. Vasutainknál a gépészet terén jelenleg működő jelesemberek többje az ő vezetésével kezdte meg gyakorlati szolgálatát. Már *Klauzál* miniszter 1848-ban őt bízta meg, hogy Angliában tanulmányt tegyen, a célból, hogy a dunai hajózásnál a csavargözösök meghonosítását és egy nagy gazdasági gépjármű létesítését nálunk lehetővé tegye. Temetése holnap szerdán délután fél 4 órakor lesz az I. ker. Bors-utca 17-ik számú gyászaházban.

Zajonghy Elemér, *Kreicsányi* társulatának volt jeles tenoristája tegnap meghalt *Nagy-Küküdnán*. Az elhunyt színész akkor lépett a színpadra, amikor ez még valóságos harc volt a magyar nyelvért.

— **A borbélygyerek és kedvese.** A *Prokesch* kávéháza Bécsben tegnap késo este betértegy gyerek formájú ember meg egy lány, aki már érettebbnek látszott. Ittak egy-egy „feketét”, elüldögéltek jó ideig, majdnem szólanul, aztán éjfél után kimentek a kávéház mellékhelyiségébe vezető ajtón. A vendégek meg két lövést hallottak nemsokára egymásután. Kirohantak az emberek s egy félreeső fürkében, amelynek az ajtaját fölfeszítették, ott találták véresen a fiatal párt. A gyerek már nem is élt, mindkettőjüknek a jobb halántékát lyukasította át a golyó. A fiúnál találtak tizenöt krajcárt, egy borotvát és egy ollót és egy cédulát ezekkel a szavakkal:

Szerelmi bánat — Klement Ede és Krejci Mária.

Borbély volt a gyerek, azt mindjárt látták, a lány meg eseléd, azt kinyomozták. Az tizennyolc esztendő volt, ez huszonöt. A lányt haldokolva viték be egy kórházba, miután az orvosok megvizsgálták. A *Klement* Edéről az ismerősei mind azt mondják, hogy nyers, erőszakos legény volt, meg könnyelmű. Az utóbbi időben már nem is juthatott állandó foglalkozáshoz a rossz természete miatt, csak szombatra és vasnapra fogadták be egy-egy borbélyműhelybe, amikor a rendes személyzet nem volt elegendő. Amit ezen a két napon szerzett, azt aztán vasárnap éjszaka mindig elverte. A szállástadó asszonyának az unokahuga volt. Az is könnyelmű teremés. Összebarátkoztak, s azontul vasárnaponként együtt lumpoltak. Tegnap a *Krejci* Mária is hely nélkül maradt, hát hétfőn is együtt mentek el hazulról. Aztán megitták az utolsó feketét és szerelmi bubánatból bucsut vettek az életől. A fiu lőtt a lányra, aztán magával végzett.

— **Házasság.** *Theisz* Károly gazdatiszt, e hó 5-ikén jegyezte el *Lázár* Vilma kisasszonyt, *Sélypen*. — *Gusztáv* A. Adolf fővárosi ékszerész eljegyezte *Fuchs* Nelli kisasszonyt, *Fuchs* Armin érekuvári gabonakereskedő leányát. — *Frankfurter* Albert pécsi kereskedő jegyet váltott *Bleier* Róza kisasszonnyal *Budapestből*.

— **Pénzhamisítók a vidéken.** A *sombori* csendőrség, mint *sombori* levelezőnk jelenti, a napokban *Apatinban* egy nagyobb pénzverő bandának jött a nyomára. A pénzhamisítók közül eddig *Notheisz* Jánosné, *Leidecker* Mátyást és *Karthy* Rózát fogták el. — **Hipnotikus botrány.** Hétfői számunkban ilyen címen megjelent cikkben egy mediumról volt

szó, aki mint „Pápai zsurnaliszt” mutatkozott be. Konstatáljuk, hogy ez a Pápai nem azonos Pápai Jenő hírlapíró társunkkal. A medium maga foglalkozására nézve gimnáziumi tanuló.

— **Véres törlesztés.** Egy fiatal suhanc ma agyonlőtte a lakásadóját, azután maga ellen fordította a fegyverét. Az irtózatos vérengzésre az adott okot, hogy a lakásadó követelte azt akis pénzt, ami a hónapos ágyért járt volna neki. *Suly* Balázs napaszmós a Gát-utca 22-ik számú lakásában albrölököt tartott. Ezek között volt *Juhász* János bácsalmási születésű tizenkilenc éves napaszmós is, aki szállásadójának már régóta adósa maradt. E miatt többször volt közöttük összeszólközés, de *Juhász* nem akart fizetni. *Suly* már megunta a folytonos veszekedést és ma reggelig adott utoljára halasztást a hátalékos lakbér kifizetésére, s azt mondta *Juhász*nak, ha nem fizet ma reggelre, rendőrt hívat és azzal dobja ki a lakásból. Erre azután roppant lármát csapott *Juhász*, tetlegesen bántalmazta szállásadóját, aki azután futva menekült előle. *Juhász* dühtől tájékozva utána vetette magát, kezében töltött revolverrel, s a szegény *Sulyt* a Gát-utca kerestül hajszolva a mester-utcai barakkok előtt levő térségnél elérte. *Juhász* felhuzta a revolver kakasát és *Sulyt* fölé lötte, amikor pedig ez hangos jankijáltással összerogyott, maga ellen irányította a fegyvert s jobb fülébe lőtt. Ő is vérző fejjel eszméletlenül terült el a porban. A lövésekre odasietett egy rendőr, aki a mentőkért telefonált. A mentők a haldoklók sebeit bekötözve, beszállították őket a Szent István-kórházba. *Suly* még délelőtt meghalt, a nélkül, hogy egy pillanatra is eszmélre tért volna. *Juhász* János a gyilkos, szintén folyton eszméletlen s az orvosok véleménye szerint alig éri meg a reggelt.

— **Letartóztatott hadnagy.** *Hoffmann* Ottó, a 6-ik szekerész osztály körözött hadnagyát, aki a reá bízott kincstári pénzekkel megszökött, tegnap a kassai katonai parancsnokság körözése alapján *Theresienstadtban* elfogták. *Hoffmann* polgári ruhában egy fogadóból lépett ki, amikor egy rendőr a pontos személyleírás után felismerte és letartóztatta. *Hoffmann* ellenszögülés nélkül követte a rendőrt. A hadnagyot *Kassára* szállították.

— **Tűz.** *Kassáról* táviratozza tudósítónk: *Görgő* községben tegnap tűz ütött ki és több lakóház és melléképület porig égett le. Különösen sok igavonó állat pusztult el.

Az éhen maradt diplomata.

— *Milán és Shadovski.* —

Budapest, március 7.

A nagy hatalmak diplomáciájának meleg napja volt ma: *Belgrádból* szerte vitte a táviró azt a hírt, hogy *Shadovskit* orosz követ hírtelen elutazott a szerb fővárosból és megszakadtak a diplomáciai összeköttetések az orosz és a szerb kormány között.

Első pillanatra úgy látszott, hogy ebből nagy baj lesz, de a mikor kitudódtak a kulisszatitkok, megint elvonultak a felelgek az európai béke egéről.

Az orosz követ ugyanis megorrot, amiért *Sándor* király őt a diplomatáknak adott ebédre nem hívta meg. Csak hogy erre jó oka volt a fiatal királynak; régen tudta, hogy *Shadovskit* intrikál *Milán* király ellen és őt magát is nem egyszer kigunyolta.

A szerb kormány sietett leleplezni az orosz követet, hogy megnyugtassa a diplomáciát. A *Wiener Allgemeine Zeitung* erről a furcsa háborúról a következő hivatalos jelentést kapta a szerb fővárosból:

Belgrád, március 7.

Akármiilyen szenzációsan hatott is az orosz követ hírtelen elutazása, diplomáciai körökben senkit sem lepelt meg, mert tudták, hogy előbb-utóbb kenyéértésre kerül a dolog *Shadovskit* és *Milán* király között.

Az orosz követ, akit tavaly neveztek ki *Belgrádba*, ugyanolyan szerepet akart játszani, mint annak idején *Mencsikoff* herceg *Konstantinápolyban*. *Shadovskit* elhatározta, hogy ki fogja üldözni *Szerbiából* *Milánt*. Ahol csak tette, gunyolta, sértegette az ex-királyt. A legkisebb inzultra az volt, hogy nem adta meg *Milán*nak a felség címet. Így például egyszer azt kérdezte az orosz követ *Gyorgyevics* miniszterelnöktől, hogy mikor beszélhetne a főhadparancsnokkal?

A miniszterelnöktől nagy zavarba hozta a kérdés és azt felelte *Shadovskinak*, hogy mindenesetre kihaligatásra kell jelentkeznie ő felségénél.

— De hisz az nevelésige, kegyelmes uram, szólott *Shadovskit*. Oroszország követe csak nem fog audienciára jelentkezni a szerb hadsereg főparancsnokánál! Az csak fejedelmét illet meg!

Nemsokára aztán *Shadovskit* felkereste a miniszterelnöktől s így szólott hozzá:

— Nagyon lekötöleznem excellenciád, ha nekem, aki nem ismerem itt a viszonyokat, felvilágosítást adna egyúemely dologról.

— Szerencsémnek fogom tartani — mondta *Gyorgyevics*.

— Nos hát legelőször is azt szeretném tudni, hogy ki az önök királya, mert önök két urat hívnak felségnek. Rám nézve nem csekély fontosságú tudnom, hogy mint követ kivel kell hivatalosan érintkezni, mint *Szerbia* királyával?

A nyáron is minden képzeltető alkalmat felhasznál *Shadovskit*, hogy *Milán* exkirállyal éreztessze ellenszenvét A szerb kormány hasztalan sürgette Oroszországot, hogy hívja vissza *Belgrádból* *Shadovskit*.

Most végre nyíltan kitört a konfliktus. Tegnap ünnepezték ugyanis *Belgrádban* *Szerbia* királysággá való proklamálásának évfordulóját. Az orosz követet meghívták a *Tedeumra* a templomba, és a diplomata-testület fogadására is, de az udvari ebédre nem. Erre *Shadovskit* *Belgrádból* való elutazásával felelt.

Az afférenk nem lesz folytatása. Ez az egész *Milán*nak és *Shadovskinak* az ügye.

A hivatalos bumszti.

Budapest, március 7.

A boldogemlékü *Sauwirth* abból gazdagodott meg, hogy egészen különleges durvaságokat talált fel és háromputtonyos gorombaságokat mért ki a vendégeinek, akik álló vendégek annyiban voltak, hogy ezt kiállották. Sőt népszerűvé lett közöttük s pesti különgességéggé küzdötte föl magát.

A *Sauwirth* azonban maga is megunta az örökös gorombaságot és visszavonult a magánéletbe, ahol nem kellett hivatalból disznólkodnia.

Utóda sokáig nem akadt.

Legujabban azonban *Lueger* főpolgármester kezdte észrevenni, hogy a bécsi városházán uralkodó tónus már nem igen hat. Nem mintha szaloniasabbá vagy csak parlamentárisabb is változott volna, hanem a közönség kezdett eltompulni. Megunták a paprikajancsi örökkön-örökké ismétlődő rikácsolását és hősteit, nem hatott már a legcsattanósabb pofokodás sem s attól kellett tartani, hogy az egész vállalkozás dugába dől.

Akkor jutbatott eszébe az egyszeri *Sauwirth*. Egyet gondolt s miután a tanács kénytelen volt elismerni, hogy ez a gondolat már egyszer beütött és miután minden intézmény jó, csak akadjon arra való ember, végre miután a főpolgármester kétségkívül alkalmas embernek ígérkezett, — a városháza alatt csárdát nyitottak.

Afféle *Rathauskellernek* hirdették, mint aminők a régi német városokban virulnak, de csak egy hét kellett ahhoz, hogy igazi karaktere nyilvánvalóvá váljék.

A város kezelésében maradt. A város emberei vezették, ellenőrizték, azok szolgálták ki, azok viték bele a hivatalos hangot és kezelést. Így azután csakhamar a városháza tanácstermének képére és hasonlatosságára formálódott át.

Ezzel pedig egészen bécsi karaktert kapott. Fenn a tingl-tangl, alatta bumszti. Akinek nincs módja hozzá, hogy fenn verekedjék, a bumsztiba megy le és ott próbál közgyűlést rendezni. A dolog lenn sokkal változatosabb volt. Nem kellett napirend szerint öklölözni.

Aki politikai pártállás szerint szerette a birkózást, épp úgy megtalálta partnerét, mint aki nyelvi vagy faji kérdésekről szeretett inkább diskutálni. Az emberek kézzel-lábbal kapacitáltak egymást, a város emberei pedig irányították a közvéleményt. Akinek kifogása volt az ellen, ha ellenzékieskedő beszédét a torkára forrasztották, azt kidobták. Az ilyen ember fölfelé esett ugyan, de a bordái így is megszínylették.

Most azonban komoly veszedelem fenyegeti a bumsztit. Nem a *Sauwirth* unt bele az üzletbe; s vendégek sem panaszkodnak. Az italokat szállító vállalkozó elégette meg a mulatságot.

Mikor az állomás-parancsnokság megtiltja a legénységnek egyik-másik bumszti látogatását, oda csak annál több katoná jár s azok a katonák aztán szépen fogyasztanak. De már az olyan bumszti, amelyik nincs eltöltve, sőt hivatalosan tartják fenn, — az olyan bumszti, ahol szó-beszéd és vér elég folyik, de ital annál kevesebb, nem egészséges üzlet. A vállalkozó tehát kérte szerződésének fejbontását.

Ezért a tanács ajánlati tárgyalást írt ki, de alig hihető, hogy kellő eredményhez jusson. A bumszti csak az menthető meg, ha a főpolgármester maga venné kezébe a dolgot.

A *Sauwirth* is maga vezette az üzletet.

B. B.

FŐVÁROS.

(*) **Alapítvány tanítók özvegyei és árvái részére.** A Frey József-féle alapítvány segélyei adományozó bizottság az idén esedékes 200—200 forintnyi segélyek elnyerhetése végett pályázatot hirdet, amely az 1899. évi április hónap elején jár le. Pályázhatnak a székesfővárosi községi elemi népiskolában működött igazgató-tanítók, vezető-tanítók és osztálytanítók özvegyei és árvái. A megfelelő okirattal fölszerelt pályázati kérvényeket Veredy Károly királyi tanfelügyelőhöz, mint a bizottság elnökéhez kell benyújtani. Közelebbi fölvilágosításokat a VIII. kerületi Pál-utca 4. sz. III. emeleten levő tanfelügyelőség nyújt.

(*) **Fegyelmi ügyek.** A székesfőváros fegyelmi választmányja Vesztróczy István VI. kerületi előjárót a múlt évi június hónap 15-ikén hivatalvesztésre és Méri Géza nyugalmazott tanácsi fogalmazót nyugdíj-elvezetésre ítélte. A belügyminiszter a két fél föllebbezése folytán most döntött ebben az ügyben s a Vesztróczyra vonatkozó elsőfokú határozatot helybenhagyta, ellenben Méri Gézát a fegyelmi büntetés alól teljesen felmentette s a nyugdíja élvezetében továbbra is meghagyta.

(*) **Új építkezések.** A magánépítési bizottság legújabbán a következő építési engedélyek kiadását javasolta: Polacek Felixnek VIII. kerület Magdolna-utca 6485. hr. sz. háromemeletes házra, Stieber Jánosnak X. kerület Pékerd-dűlő 7285. hr. sz. két egyemeletes töldelek-épületre, Martiny Vilmosnak VIII. kerület Gyöngygyula-utca 5627. hr. sz. kétemeletes házépítésre, Bratesz Ferencnek III. kerület Bokor-utca 4486. hr. sz. földszintes házra, Ziegler Jánosnak III. kerület Föld-utca 1629. hr. sz. földszintes házra, Drexler Antalnak III. kerület Vihar-utca 678. hr. sz. földszintes házra, özvegy Heberger Pálnak III. kerület Kiskorona-utca 1345. hr. sz. földszintes házra, Pruzsinszky Jánosnak X. kerület Szabóky-utca 1993. hr. sz. földszintes házra.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET.

** **Közelébb!** Nem sok szükséges ahhoz, hogy egy színházdirektor ürügyet találjon a primadonnával való összevesztésre. Elvégre a legtöbb primadonna is naponta háromszor követ el olyasmit, amiért a direktora rá megharagudhatik. De mégis csak a legfurább okból veszték össze — amit bécsi tudósítónk jelenti, — Mahler Gusztáv, a bécsi Operaház ideges igazgatója és Sedlmair Zsófia, a jeles írásművész primadonna. Az igazgató tudniillik már ismételtlen kifogásolta, hogy Sedlmair asszony nem lakik elég közel az Operaházhoz és tegnap erélyes levélben szólította föl az énekesnőt, hogy jöjjön közelebb lakni. Erre a levélre Sedlmair asszony idegesen goromba levélben válaszolt, amelyben kijelentette, hogy Mahler igazgatónak semmi köze ahhoz, hogy ő hol lakik. Az összeshálokzásnak még bizonyonyal lesznek következményei.

** **Hubay Jenő hangverseny.** Hubay Jenő hegedűművész, aki legutóbb Párisban aratta babérait, Budapestre március 24-én, a Royal-szálló dísztermében szóló-hangversenyt tart.

** **Dodó főhadnagy.** Pekár Gyulának három felvonásos Dodó főhadnagy című eredeti vígjátékából, amely a legközelebbi ujdonsága lesz a Vígsházának megkezdtek a színpadi próbákat. Ezzel a darabbal párhuzamosan folynak a próbák Valabregue és Hennequinnek Helyet a nőnek! című bohózatából.

** **Ezüst serleg Vizvárnak.** A Várszínház tudvalevőleg nemsokára eltűnik, hogy helyet adjon az új miniszterelnöki palotának. Ennek az eltűnő kis színháznak egy régi törzslátogatója, özvegy Neuwirthné urasszony kellemes meglepetésben részesítette a Várszínház egyik legutóbbi előadásán Vizvári Gyulát, a Nemzeti Színház kitűnő kómikai művészt. Ezüst serleget nyújtott át a művésznek annak az emlékére, hogy a lebontás alá kerülő színház színpadán évtizedeken át élvezte művészetét.

** **Hírek a Vígsházából.** Ábrányi Emil költeményét, mely március 15-ének megünneplésére van szánva, Gál Gyula fogja elszavalni. — Dr. Papi és a Hajnali vendég iránt állandó az érdeklődés; mindkét darab folyton telt házak előtt került színre, úgy hogy az igazgatóság a főbb szerepeket kettősen osztotta ki. Richard doktor szerepét Góth és Megyeri felváltva játsszák.

** **Képzőművészet a vidéken.** A szegedi képzőművészeti egyesület tegnap tartotta meg alakuló gyűlést, amelyen a tisztikart és a választmányt választották meg. Elnök lett Stelczel Frigyes, igazgató Erdélyi Zoltán. Az elnök bejelentette, hogy a március 11-én megnyíló első tárlatra több mint 250 mű érkezett be. A megnyitásra Wlassics miniszter, gróf Andrássy Gyula, Hock János országgyűlési képviselő és a Nemzeti Szalonnak 20—25 fővárosi tagja is lerándul akiket egy városi hatóságok mint a Képzőművészeti egyesület is nagy ünnepélyvel fognak fogadni.

** **Freimter a vidéken.** Az aradi színházban tegnap este egy Résztorvia című egyfelvonásos eredeti

drámalettel mutattak be, amelynek Karácsonyi Aladár a szerzője. A fiatal szerző első színpadi kísérlete, mint lapunkat értesítik, szép sikert aratott.

** **A császár művészeti tanácsal.** Vilmos császár meghívta Fritz August von Kaulbachot, a kitűnő müncheni festőművészt, hogy az egész császári családot lefesse. Kaulbach elsősorban a császárné arcképének vázolásához fogott. Munkájában Vilmos császár is bement a műterembe és hosszasan nézte a munkát. Azután beszélgetésbe eredt a művészszel. Azt mondta Kaulbachnak, hogy a császárné rubája nem fogja megengedni a részletesebb kidolgozást, mert a szövet sötét színű, amelynek tonusában elvesznek a részletek. A császárnénak azonban más volt a véleménye és iparkodott is a férjét kapacitálni, hogy a ruha egészen pontosan meglegyen a képen. Ezt sikerült is elérnie. Mikor aztán a császár egyedül maradt a művészszel, mosolyogva így szólott hozzá:

— A földoloz az, kedves Kaulbach, hogy a képen a császárné ne lássék öregebbnek a valónál.

Vilmos császár hír szerint az egész arcképgyűjteményt Viktória angol királynőnek fogja ajándékozni.

** **Új olasz ballet.** A milanoi Scalaban mult szombatn Manzottinak, az Eccelsior szerzőjének, egy új látványos, nagy balletjét adták a szerelem rózsája (La rosa d'amore) cím alatt. Zenéjét a Babatündér szerzője, Bayer József bécsi karmester írta. A balletet mesés fényvel állították ki s kiállítás költsége százötvenezer lírába került.

** **A katonai egyenruha a színpadon.** A Neues Wiener Journal című bécsi újság arról értesül, hogy a bécsi cenzura átiratot intézett az összes magán-színházak igazgatóihoz, amelyben a jövőben megtiltja a katonai egyenruhának a színpadon való használatát. A bécsi újság szerint erre az intézkedésre a szerelmi házasság című darab adott okot, amelyben katonai egyenruhák szerepelnek. A bécsi színházgatók, írja a Neues Wiener Journal, a rendelet ellen felelőbeznél fognak s reménylik, hogy a cenzurának ezt a tarthatatlan rendelkezését megsemmisítik. Felelmit a bécsi újság azt is, hogy Németországban, ahol erős cenzura van, senkinek sem jutott eszébe a katonai egyenruhát a színpadról letiltani.

** **Örmény emlékszóbor.** Az örmények körében mozgalom indult meg, hogy legkimagaslóbb vezérüknek alakját érte bontsák. Ez a vezér a Szamosujvár városát megalapító bocsancsi dr. Verzereskul (alias Verzar) Oxendius, volt örmény püspök. A szamosujvári anyaegyház szoborbizottságot alakított s megindította az országos gyűjtést, amely Szamosujvár közönségének ötezer forintjával máig közel kilencezer forintot eredményezett.

** **Vendégszereplés.** Debrecenből írják nekünk, hogy a debreceni színházban két estén át vendégszereplést P. Vida Etelka. A művésznő vasárnap este a Nániban, hétfőn pedig a Nébátsírvárván lépett föl.

** **Premiér Pécssett.** Vasárnap este volt a bemutatás előadása Hegyi Jenő és Virág Jenő a Beszkiék árva címmű népszínművének a pécsi Nemzeti Színházban. Az előadás, amelyet zsufolt ház nézett végig, Hegyi Jenő is jelen volt. A közönség a szerzőt többször a lámpák elé hívta és a színészeket is elhalmozta a tetszés minden jelével.

** **Az Operaház előadása otthon.** A Telefon Híradó holnap (szerdán) este közvetíteni fogja a magyar királyi Operaházról Verdi Aida című dalművének előadását, amelyet így az előfizetők otthon is végighallgathatnak. Opera után 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókon.

A színész-kongresszus.

(Első nap.)

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, március 7.

Minden esztendő március havában összegyűlnek a magyar színészet képviselői, hogy országos kongresszusukon megbeszéljék a vidéki színészet ügyes-bajos dolgait. Olyan színészparlament ez, ahol éppen olyan hevesen támadják az emberek egymást, mint a nagy parlamentben s ahol egypár órára szinte halálos ellenségeknek lesznek a jó barátok, akik máskülönbön szívesen ütik a blattot egy asztalnál.

Meg kell vallani, hogy van valami érdekes ezekben a színészkongresszusokban. Érdekes az a szenvedély, amelylyel a legkisebb hibát is ostorozzák s amelylyel a legjelentetlenebb ügyeket is tárgyalják, de amit éppenséggel nem vesz rossz néven az ember, mert látja, hogy a szenvedélynek pro és kontra megnyilatkozásai mind a saját ügyük iránt való meleg lelkesedés szülöttei.

A mai közgyűlés már azért is érdekes volt, mert egy csomó új ember vonult be a színészparlamentbe, mint Hegedűs Béla országgyűlési képviselő, a Magyar Színház elnöke, Faludi Gábor a Vígsház egyik igazgatója, Beöthy László, a Magyar Színház, s Relle Iván, a pozsonyi színház új igazgatója. A három első igazgató megjelenése azért fontos, mert

ebből látjuk, hogy a fővárosi magán-színházak igazgatói is kezdenek törődni a színészegyesület ügyeivel, amittl eddig — az egy Ditrőt kivéve — távol tartották magukat.

A mai közgyűlés lefolyásáról a következőket jelenti tudósítónk:

Pázmány Dénes, a központi igazgató-tanács elnöke délelőtt tíz órakor nyitotta meg a kongresszust s miután felhívta a tagokat, hogy a megvitatás alá kerülő kérdéseket kellő higgadsággal tárgyalják, Bokody Antal igazgatót kérte föl a Lorelnökségre, hogy a közgyűlés megalakulásáig a tárgyalást vezesse.

Bokody Antal rövid beszéddel elfoglalta az elnök székét s aztán felhívta a közgyűlést, hogy válasza meg az igazoló bizottság tagjait, akik a képviselők mandátumait megvizsgálják. A bizottságba ajánlja Somogyi Károlyt, Tiszay Dezsőt és Breznay Gézát. Ezután a közgyűlést felfüggesztette addig, amíg a bizottság elkészül munkájával.

Az igazoló bizottság jelentése szerint 76 képviselő nyújtotta be mandátumát, igazgatókat képviselnek 8-an s 12 igazgató van jelen.

Ezután elnöknek egyhangilag megválasztották Rátkay Lászlót, alelnökknek Molnár Lászlót és Somogyi Károlyt, jegyzőknek Bartha Istvánt és Vidor Dezsőt.

Rátkay László elnök megköszönte a bizalmat s mivel — ugymond — sok munka vár a közgyűlésre, beszédet ne is várjanak tőle. Az egész országban a béke dult nemrég s ezért nem lehetett rendezni a színészet ügyeit. Azonban most olyan férfi került a belügyminisztérium élére, akinek éppen úgy van szíve a színészet iránt, mint neki. (Lelkes eljenzés.) Kéri a komoly munkát, mert csak így boldogulhatnak.

Ezután a bizottság által nem igazolt mandátumok kerültek tárgyalásra. Ezek között van Szendrey Mihály kassai színházgató is, aki még csak októberben kezd meg igazgatói működését s ezért a bizottság nem igazolta.

Márkus József szerint az igazgatót már a koncessziója felajánlása arra, hogy részt vegyen a közgyűlésen. Minden igazgatói jog a koncesszióban sarkallik s az igazgatóknak érkei vannak a közgyűlés körül. Nézte az, hogy Szendreynek kétségtelen jogai vannak a közgyűlés körül. (Elnök helyeslés.)

Breznay, Márkus és Deak Péter felszólalásai után a közgyűlés a mandátumot igazolta.

Kövezzik Kövessy Albert mandátumának tárgyalása. Kövessy ugyanis nem az egyesület útján, hanem direkt a belügyminisztériumtól kapta koncesszióját s ezért nem igazolta a bizottság.

Márkus József: Kövessy jól tudja azt, hogy ő szereti, de nem járulhat hozzá mandátuma igazolásához, mert vezedelmes precedenst lát abban, hogy olyanok is igazoltassanak, akiknek koncesszióját az egyesület nem javasolta.

Felkiáltások: Hagyja szegényt, úgy sincs egyéb haszna a koncesszióból, mint ez!

A közgyűlés többsége igazolja Kövessy mandátumát, valamint Relle Iván pozsonyi új direktorét is. Tapalczai Dezső a számvizsgáló bizottság nevében a közgyűlés színe előtt tiltakozik ama többször hangoztatott vád ellen, mintha a bizottságot az irodaigazgató ellen személyes motívumok vezérelték. Felhozza az Ős-Budavárván rendezett színészmulatságot, amelynek jövedelmét nem juttatták be a pénztárba, hanem az igazgató a Konstantinápolyban rendezett mulatság költségeinek fedezésére használta föl. Ők ezt nem helyeslést s a tanács nekik adott igazat. A nagysurányi menedékház eladási árából fennmaradt 400 forintot Mészáros igazgatónak utalványozták ki faradozásáért, pedig ez a 400 forint a szerződés értelmében a nyugdíjintézetet illeti. Ezt is kifogásolták s a tanács megint nekik adott igazat. Ezek alapján kovácsolják ellenük azt a vádat, hogy személyes ellenszenv vezérelte a számvizsgáló bizottságot.

Pázmány Dénes védelmébe veszi az irodaigazgatót a nagysurányi ügyben, amelynek az igazgató sokat fáradozott a faradozásáért kapta a 400 forintot. A számvizsgáló bizottságnak az a vádja sem áll, hogy az irodaigazgató nagy előlegeket vett fel, mert csak 66 forint előleg terhelte a fizetését. A bizottság tehát tendenciózusan jart el az irodaigazgatóval szemben.

Elnök: Ugy tudja, hogy a tanács ebben a tekintetben már határozott, ne vitassák hát ilyen szenvedélyesen az ügyet. (Nagy zúg. Közbekiáltások: De igen, a jövő héten mi is előlegeket kérünk az egyesület pénztárából.) Különb is az egész dolog nem tartozik a napirendnek ehhez a pontjához.

Márkus József szerint igenis a napirend 7-dik pontjához tartozik a kérdés és így helyén való a vita. Az érdekelteknek meg kell adni a szóvási jogot.

Szilágyi Vilmos szenvedélyesen hangon kél a maga és számvizsgáló társai védelmére. A tanács — ugymond — elhatározta, hogy ne adják ki Mészárosnak a 400 forintot s két héttel később mégis azt látták, hogy a pénz felvette az irodaigazgatót.

Mészáros irodaigazgató régóta hallja, hogy mindenféle manipulációk történnek az egyesületben. (Orsiai zúg: Felvesszük a kezünket!) Külön díjakat nem fogad el az egyesülettel s nem kérte a 400 forintot sem a menedékház eladási árából. Önérzete azonban nem téríti, hogy a számvizsgáló bizottság jelentésében a sorok között insznuálja.

Elnök: Az ügy nem kerülhet határozat alá s így kéri, hogy tekintsék azt befejezetnek. (Helyeslés.) A közgyűlési házirend tárgyalásánál elhatározzák, hogy monstre-küldöttséggel járulnak az új belügyminiszterhez, hogy a színészet ügyét támogassa s a kereskedelmi miniszterhez, vasúti jegyek engedélyezése iránt.

A központi igazgató tanács választása került ezután sorra. Itt is volt egy kis vita a fölött, hogy vajon az egész tanácsot újra válasszák-e, vagy csak egyharmadát. A közgyűlés Márkus József indít-

ványára elhatározza, hogy csak a tanács egyharmadát választja újra.

A tanács kilépő tagjai, akik új választás alá kerülnek, a következők, fővárosiak: *Ditrői Mór, Tapolczai Dezső, dr. Komor Gyula, Pázmány Dénes, Szilágyi Vilmos, Jakab Ödön*; vidékiek: *Bács Károly, Kreszányi Ignác, Somogyi Károly, Pesti Ihsás Lajos, Szakács Andor és Leszkay Andor*. Ezek közül egyhangulag újra megválasztották: *Pázmány Dénes és Ditrői Mór*.

Mielőtt a tanács-tagok választásának került volna a sor, megválasztották a bizottságokat.

A számvizsgáló bizottság tagjai lettek: *Faludy Gábor, Breznay Geiza, Ferenczy József, Kenedics Kálmán, Ilsvay Hugó, Kazalicsky Antal*.

Javaslattevő bizottság: *Hevesi Gábor, Meskó Pál, Fenyéri Mór, Mátrai József és Berky Ferenc*.

Felelősségi bizottság: *Somogyi Károly, Komjáthy János, Tiszay Dezső, Viola József és Géczy István*.

Jelentéstevő bizottság: *Deák Péter, Leövey Leó, Peterdy Sándor, Mátrai Kálmán és Rajz Ödön*.

A tanács-tagok választásának eredményét a holnap délelőtt 10 órakor tartandó folytatódás közgyűlésen hirdetik ki.

A tanácsválasztás eredménye, amint értesülünk, a következők: fővárosi tanácsosok lettek: *Szilágyi Vilmos, Tapolczai Dezső, dr. Komor Gyula és Jakab Ödön*.

— he. —

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A Természettudományi Társulat** növény-tani szakosztálya holnap, szerdán este 6 órakor az egyetem növénytani intézetében (Múzeum-körút 4.) ülést tart, melynek tárgysorozata: 1. *Bernátsky Jenő*: *H. Bruchmann Über die Prothallien europäischer Lycopodien* (könyvismertetés). 2. *Peterfi Márton*: *Egy új hazai Astomum*. *Előterjeszti Schilberszky Károly*. 3. *Thaisz Lajos*: *A magvak anatómiai vizsgálataláról és a preparálás különféle módszereiről*. 4. *Wagner János*: *Újabb adatok hazánk flórájáról*. *Előterjeszti Thaisz Lajos*.

○ **A fővárosi társaság ülése.** A Magyar földrajzi társaságnak március 9-én, csütörtökön délután öt órakor az akadémiában nagy érdeklődéssel felolvasó ülése lesz. Ezen az ülésen fog ugyanis dr. *Jankó János*, a nemzeti múzeum néprajzi osztályának főnöke, beszámolni gróf *Zichy Jenő* megbízásából 1898-ban tett osztrák expedíciójáról. Az ülés iránt, melyen vendégeket is szívesen látnak, rendkívül nagy az érdeklődés.

○ **Erdélyi néprajzi múzeum.** Az *Erdélyi Kárpát-Egyesület* kebelében érdekes mozgalom indult meg, amelynek az a célja, hogy *Mátyás király szülőházát néprajzi múzeummá változtassa*. Itt akarja gyűjteni az erdélyiek jellegzetes élelmiszereit, nyelvhagyományait, hiedelmait, szokásait, hagyományos alakú, célu és kezeltetési használati és díszítési tárgyait, s ezt a néprajzi képet a legelőbb keretbe: Erdély gyönyörű tájairól ábrázolási közö foglalni. És hogy az *E. K. E.* méltó részt vegyen a Mátyás-szobor leleplezési ünnepének sorozatában, a nagy király szülőházában az *őszön erdélyi nép- és tájrajzi kiállítását* óhajt rendezni. Az *E. K. E.* felhívást bocsájtott ki a nagy nemzeti munkában való részvételre, adakozásra, gyűjtésre és feldolgozásra. A kiállításra vagy a múzeumba szánt kisebb tárgyak az *E. K. E.* főtitkári hivatalába (Kolozsvár, Jókai-u. 11.) küldendők.

○ **Ismeretlen középkori magyar író.** A *Magyar Sion* legújabb füzeteiben dr. *Récsy Viktor* egy eddig ismeretlen magyar író mutató meg, akinek kéziratok kódexet Münchenben találta meg egy antikváriusnál. A kézirat 1418-ból származik. *Magyar Miklós* (Nicolaus de Hungaria) nevű benedécs apát írta. Nagyobbrészt vallásos tartalom ugyan, de vannak benne bölcseségi és profán klasszikus írókra vonatkozó részletek is.

EGYESÜLETEK.

(**Katonai fölválasztás.**) Tegnap este a *Katonai Tudomány és Kaszinó-egyletben* Landau Gyula honvédszázados, a Ludovika-akadémia tanára felolvasást tartott ezen a címen: *A nagyhatalmak gyarmati törekvései, gyarmati-ügy, hadsergek*. A gyarmatosítás okainak és történetének rövid vázlatosa után az egyes államok jelenlegi gyarmatait ismertette kiterjedésük és lakosságuk száma tekintetében, térképek bemutatása mellett. Jellemezte a gyarmatok három főcsoportját, előadta, hogyan lehet gyarmatot és védterületet alapítani, majd a régi gyarmatosítási rendszer változását és az idegen földrészek ős lakóinak a gyarmatosítással szemben tanúsított magatartását fejtegette. Végül futólagos pillantást vetett a kínai vizeken történőkre, mint a jelenlegi gyarmatosítási törekvésekre. A rendkívül érdekes és a jelenlegi díszes közönség részéről igen nagy tetszéssel fogadott felolvasáson jelen voltak többek között *Lobkowitz herceg hadtestparancsnok és Forinyák tábornagyk*; *Kohonyi városi parancsnok, Parmann, Bernoldák és Czibulka altábornagyk*; *Gaudernák, Laner, Zelauski-Jelita, Csesznák, Valentics, Bihar, Attems gróf. Allbach és Potiorek vezérőrnagyk*, továbbá a budapesti helyőrség számos tőrs- és főtisztja és tiszt-helyettese.

(**Az Országos Magyar Iskolaegetület**) felügyelőbizottsága e hó 11-ikén, szombaton délután fél 5 órakor az újáróház tárgyalójában ülést tart, a következő tárgyakkal: *A társalgóadás és a költségvetés. — Az óvodák és a népkaszinók ügye. — Jegyzőválasztás. — Elnöki előterjesztés.*

(**A Magyar gazdaszónok országgyelete**) március havi választmányi ülését gróf *Bathányi Géza* pártfogó, *Damjanich Jánosné* elnök és számos választmányi tag részvételével gróf *Bathányi Géza* Teréz-körtü palotájában tartotta. A folyó ügyek elintézése után bejelentették, hogy a községit és körjegyzőknek az egylet árvaházában felállítandó ágyalaptávjaira a jegyzők részéről ezeideig 1028 forint 92 krajczár perselypénzt küldtek be. *Walliscs Gyula* közoktatásügyi miniszter a Rökk Szilárd-féle kulturálisból 100 forintot, további segélyadomány fejében a pesti hazai első takarékpénztár 400 frtot, az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár 100 frtot s az országos központi takarékpénztár 50 forintot utalványozott. *Bruder Antal* és neje 100 forinttal és *Koller Gyuláné* 100 forinttal az alapítók, gróf *Vay Tibamérné* és *Velkey Mariska* pedig a rendes tagok tőrába léptek. A február 5-ikén az egylet árvaháza javára a Vigadóban megtartott álarcosbál nyers bevétele 2419 frt 87 kr, a kiadás 1189 frt 85 kr, a tiszta jövedelem tehát 1229 frt 72 kr. Ebből felülfizetés 208 frt 50 kr volt.

(**A Magyar Mernők- és Építész-egyesület**) ut-, vasut- és hidépítési szakosztályának az ülésén március 9-ikén este 6 órakor *Szilágyi F. Lajos* értekezik Budapest főváros utburkolati kérdéseiről, az utburkoló anyagok megválasztásával kapcsolatban. (**A Magyar Úszó Egyesület**) e hó 15-ikén tartja közgyűlését, a Kmetty-utcai tornacsarnokban, *Jankovich Ákos* elnöklete alatt.

(**Honvédek gyűlése.**) Az 1848/49-es honvédegyletek országos központi bizottsága e hó 10-én, pénteken délután 4 órakor az új váróház I. emeleti 13. számú termében ülést tart.

MULATSÁGOK.

(**Hangverseny és bál.** A fővárosi hírlap-kiadóhivatali tisztviselők művész-estéjén, mely március 12-én lesz a Royal termében, *Primadonna-Vásár* című parodisztikus jelenet kerül színre, melyet ez alkalomra *Rákosi Jenő* és *Kern Aurél* írtak és melyben a Szokimondó asszonyság, *Pattl Adelina*, *Yvette Guilbert*, *Miss Mary Halton* és egy impreszárió lép a közönség elé. A főszerepeket a Magyar Színház négy tagja énekl. A műsor többi száma is felette érdekes. *Szendy Árpád* új rhapszodiáját fogja eljátszani, *Bárdossy Ilona* Doppler egy áriáját, *Ney Dávid* egy balladát énekel. Szaválni fog *Góth Sándor*, a Vigszínház művésze. A részletes műsört legközelebb teszi közzé a rendező bizottság. A hangversenyt tánc követi. Jegyek e mulatságra minden hírlap kiadóhivatalában kaphatók.

(**Angol bál.** A budapesti angol kolónia fényes mulatságot rendezett ma a Terézvárosi Kaszinóban. Eredetileg pikniket akartak csupán rendezni, de az előkelő bálozó közönség körében oly nagy volt az érdeklődés a mulatság iránt, hogy a szervezőt szerény keret hatalmas ballá nőtte ki magát. Részt vettek a mulatságon: *Louther Gerard* angol főkonzul, *Bálenlök, Lufti bey* török főkonzul, *Sr. Bollati* olasz főkonzul, *Lewis Gerster* amerikai alkonzul, *Neuwinth* dragonyos-alezredes, *Cseérgő Gyula* államtitkár, *Demény Károly, Bolgár Ferenc, Lónyay Géza* és *kir. kamaras, Brüll Ignác* angol alkonzul stb. Az agilis rendezőség melynek élén dr. *Jankovich Jenő* állott, csinos angol-amerikai és magyar színekkel díszített táncrenddel kedveskedett a hölgyeknek. A táncrendben a *Washington-post* és más angol táncok mellett a *Hungarian Tshardashnak* is szerep jutott.

(**Szakács bál.** Pompás mulatságot tartottak ma a Nemzeti szálló tánctermében a fővárosi vendéglősök és magánosok szakácsai. Eljöttek a bábra a vendéglősök csaknem teljes számban családjaikkal együtt, továbbá azok közül az urilányok közül is sokan, akik főző iskola helyett valamely nagyobb vendéglő konyhájára járnak elsajátítani a főzés művészetét. A mulatságot tíz órakor nyitotta meg *Glück Frigyes* védnök. A táncrend csinos kis palacsintásütő volt, s ehhez volt illesztve a könyveske. A táncokat 80 pár járta.

(**A Gondviselés asszaltársaság** e hó 11-én szombaton egy jótékony célu, hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez. A hangversenyen közreműködnek: *Radnai k. a., Szegedi k. a., Schwarcz Szilvia k. a., Bronkik, Gyöngyi és Altmann Leó*.

(**A Reform jótékonyági egylet** e hó 19-én a VI.—VII. kerületi kör dísztermében tombolával egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez.

(**A balatonvidéki kör** március 16-án a IV. kerületi társaság összes helyiségeiben a balatonfüredi köznevelődési egylet javára hangversenyyel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez.

TÖRVENYSZÉK.

§§ **A magyar jogászegyletnek** szombaton folyó hó 4-én dr. *Beck Hugó* kuriai bíró elnökletével tartott teljes ülésében dr. *Szokolczai Árpád* ügyvéd tartott felolvasást *A tisztességtelen versenyről szóló német törvény és az annak alapján kifejlesztett joggyakorlatról*. Az előadó a német törvény szövegéből és a német judicaturából vett érdekes példákát illusztrálta, mely messzemenő jogvédelemben részesült a német ipari forgalom a tisztességtelen verseny ellen. Szembeféltette ezzel hazánk jogviszonyait, ahol sem a kereskedő üzletének jó hírneve, sem üzleti és üzemi titkai mi védelemben sem részesülnek. De a német törvény nemcsak a kereskedőket védi, hanem védelme kiterjed az iparszerű foglalkozás minden ágára.

mig nálunk e tekintetben semminemű jogsegély sem áll rendelkezésre.

§§ **A kuriai bíraskodás ellen.** A kuriai bíraskodásnak választási ügyekben való behozatala ellen az ügyvédi kamarák közül elsőnek a kecskeméti ügyvédi kamara szólal fel, mely az igazságügyminiszterhez intézett évi jelentésében a következőleg nyilatkozik:

Az ádallan politikai viszonyok folytán a megindult nagy reformok az igazságügy terén az egész vonalon fennakadtak. A múlt év folyamán egy törvényt sem hoztak, mely a munka folytatását képezne, az az egy törvényjavaslat pedig, amely jelenleg az összes politikai körökét foglalkoztatja, — a képviselőválasztások érvényessége fölötti kuriai bíraskodás, igazságszolgáltatási szempontból inkább visszacsúszást, mint előrehaladást jelent. Törvényeket hoztunk a bírói függetlenség védelmére és a bíróságoknak a politikai ártól való teljes elszigetelésére és most jogrendszerünk ezen feltéve őrzött elvén üttük ki, mikor a kuriai a választási ügyekben való bíraskodással tervezük felruházni. A politika és pártzenvedély nem ismer kíméletet, nem ismer tekintélyt és minden látnoki tehetőség nélkül előre is megmondhatjuk, hogy a kuria a parlamentben, a sajtóban és a közéletben egyaránt mindjárt az első esetekben a legvehemensbb támadásoknak lesz kitéve, amelyek esetéről-estere ismétlődve, ezen bíráságnak tekintélyét kifelé megrontják, tagjainak önbizalmát megrontják, sőt félt, hogy magát a politikai szűkevedélyt beviszik a bírói testületbe. Eppéért nem tudjuk eléggé pártolni azt a felvetést eszmét, hogy a képviselőválasztási ügyekben a közigazgatási bíróság ruháztassék fel a bíraskodási joggal, mely bíróság már jellegénél fogva is sokkal alkalmasabb erre a funkcióra, másrészt pedig bír a függetlenség mindazon attribútumaival, melyekkel a kuria.

A kuria jogköreinek kiterjesztése ellen szól még azon körülmény is, hogy a kuria amugy sem bír megküzdeni a restanciákkal. Az esküdtzék behozatalával és a bűnügyekben való szóbeli felelőbeszél tárgyalás megalkotásánál kuriaira jövő évben még nagyobb terhek fognak hárulni, a nélkül, hogy gondoskodás történt volna arra nézve, hogy egyéb csekélyebb fontosságú ügyek elvonásával a kuria ezen újabb funkcióját a legfőbb igazságszolgáltatási érdekeknek megfelelőleg gyakorolhassa. Ha jövőre még a képviselőválasztási ügyekben is a kuria fog bíraskodni, akkor az ismét csak azon ügyek rovására történhetik, melyek már természetüknél fogva a kuria elé tartoznak.

Az igazságügyminiszterhez felterjesztett jelentést *Zombory László* mint elnök és dr. *Kecskeméti Lajos* mint titkár írták alá.

§§ **Szoborbizottság az esküdtzék előtt.** *Lovás Lajos* szobrász tudvalevőleg pört indított a kecskeméti milleniumi szoborbizottság ellen. *Lovás* a kecskeméti jogakadémia által gyűjtött pénzből emelendő pusztaeszeri ezredéves emlék elkészítésével bízták meg. Amikor azonban a mintával elkészült, a bizottság tudtára adta, hogy terve kivételetlen, mert nem gyűlt be a szoborra szükséges összeg. Időközben mégis összeszedettek mintegy ötezer forintot és erre *Kecskeméti* város közgyűlése elhatározta, hogy a hiányzó összeget a sajtójából fogja pótolni. Erre hozzáfogtak az alapkövetelhez és az alapozási munkálatokat is *Lovás* vezette, akinek új tervét és mintegy 30.000 frtos költségvetését a bizottság elfogadta. Mindezt összesen 600 frtot kapott *Lovás*. Múlt év nyarán azonban egyet gondolt a bizottság és tudomására hozta *Lovásnak*, hogy szobrára nem tart igényt és az emlékmű elkészítésével *Pataki* rajztanárt bízta meg. A művész pörrel támadta meg a bizottságot, amely nyilatkozatokban védelmezte magát. Két ilyen nyilatkozatot, amelyek a *Pestmegyei Hírlapban* és a *Kecskeméti* című lapban jelentek meg, olyan sértő kifejezéseket tartalmazott *Lovás Lajos* ellen, hogy *Lovás* kénytelen volt beporolni a nyilatkozat valamennyi aláíróját. Ügyvédje dr. *Zboray Miklós* ma adta be a vádlevelét, amelyben *rágalmazással és becsületsértéssel* vádolja a következők nyilatkozókat: dr. *Kovács Pál* jogakadémiai tanár, *Sándor István*, *Burdács Rezső*, *Gyenes Bertalan* főkapitány, *Györffy Pál*, dr. *Kovács Mihály* és *Pataky Imre* rajztanár.

§§ **Hamis vád.** *Hamis vád* miatt kerültek ma a bíróság elé *Schultheisz Mór* és *Aray Lipót* kávéház-tulajdonosok, akiket *Weiller I. Sámuel* juttatott a vádlottak padjára. Közösen alapítottak egy hitelintézetet az Erzsébet-városban, de nem sokáig tartott közöttük a jó viszony, mert *Schultheisz* és *Aray* följelentették *Weillert* sikkasztás miatt. A vizsgálat azonban kiderítette, hogy a panasz alaptalan s ezután *Weiller* jelentette föl volt társait *hamis vád* miatt. A mai tárgyaláson *Schultheiszt* dr. *Vaisz Sándor*, *Arayt* pedig dr. *Kisfalvi Albert* Rezső védte. A törvényesek ma nem hozhatott ítéletet, mert tanuk beidézése miatt el kellett napolni a tárgyalást.

SPORT.

•• **Vívóest.** A magyar athlétikai klub csütörtökön, e hó 9-én este 7 órakor lovag *Carlo Pessina*, a romai katonai vívóakadémia másodigazgatója s a vele Budapestben időző olasz vívők tiszteletére vívóestet rendez a nemzeti lovagda vívótermében.

TÁVIRATOK

Berlin, március 7. A porosz képviselőház elfogadta Hirsch képviselőnek egy indítványát Gamp képviselő módosításával, amely szerint a kormányt megkéri, hogy más német szövetséges államok példájára, Poroszországban is tegyen kísérletet nőknak az iparfelügyeletben való alkalmazásával olyan kerületekben, ahol sok munkás nő dolgozik.

Róma, március 7. A képviselőház ma tárgyalta azokat a törvényjavaslatokat, amelyek néhány közszolgálati ág személyzetének katonai szervezéséről szólnak.

Felloux miniszterelnök kifejtette, hogy a kormány azt hiszi, hogy teljes joga van a vasutak és néhány más közszolgálati ág személyzetének katonai szervezésére. A törvényjavaslatnak csak az a célja, hogy a praktikus szolgálatban megakadályozzon bizonyos kisebb helytelenségeket, amelyek 1898-ban előfordultak. Számít rá, hogy a Ház helyeselni fogja a javaslatot.

A revizió.

Páris, március 7. A *Petite République* mai száma *Fournière* képviselőnek egy levelét közli, amelyben értesíti *Freyinet* hadügyminisztert, hogy visszavonja interpellációját, mert be akarja várni azokat a közvetlen küszöbön álló eseményeket, amelyek a közvéleménynek egységes irányt adnak a világot vetnek majd arra a szerepre, amelyet a vezérkar *Esterházy* és *Zola* pörében vitt. A *Matin* szerint a törvényszék a büntetőtörvény 291. és 292. cikkei alapján, bizonyos *ligák* vagy *bizottságok* elnökei ellen, akik a mostani izgatás szerzői, megindítja a büntető eljárást.

Knorr tengernagy lemondása.

Berlin, március 7. A *Berliner Politische Nachrichten* értesülése szerint *Knorr* parancsnokló tengernagy már az őszszel nyilvánított szándékát végrehajtotta s elbocsátását kérte.

Berlin, március 7. *Knorr* parancsnokló tengernagyot, lemondásának elfogadása mellett, rendelkezési állományba helyezték. Utódát még nem nevezték ki.

Köztársasági mozgalom Spanyolországban.

Madrid, március 6. A minisztertanács teljesen megegyezett a főbb tisztviselők kinevezésére nézve. A minisztertanács elhatározta a hazahozott katonák hátralekös zsoldjának folyósítását s utasította a hadügyminisztert, állítsa össze a szükséges számvetést, amelynek alapján a minisztertanács véglegesen fog határozni. A minisztertanács azonkívül a gyarmatiügyi minisztérium fölőslátásával foglalkozott, amelyet a pénzügyminiszter fog végrehajtani.

A kamara tegnapi ülése előtt összeültek a republikánus képviselők és elhatározták, hogy aktív republikánus propagandát kezdenek és a szabadelvűekkel szövetkeznek.

Az örök béke gyülekezete.

Pétervár, március 7. A *Journal de St.-Petersbourg* írja: *Staal* londoni orosz nagykövetet Oroszország meghatalmazott képviselőjének deszignálták a hágai értekezletre. Az a körülmény, hogy ezt a fontos missziót *Staal*-ra, az orosz diplomácia nagyrabecsült doyenjére bízták, annak a rendkívüli érdekűségnek a jele, amelyet *Niklós* cár az iránt a nagy humanitárius mű iránt tanúsít, amelyet most a civilizált világ elé terjesztenek. Minthogy azok a kérdések, amelyek a konferencián tárgyalásra kerülnek, nagyon bonyolódott természetűek, az illetékes minisztériumok több különképviselőt fognak kirendelni az orosz meghatalmazott mellé.

A francia szenátus.

Páris, március 7. A szenátus mai ülésén *Fal-lières*, az ujonnan megválasztott elnök elfoglalja az elnöki széket és beszédet mond, amelyben megköszöni megválasztását. Azután dicsőítőleg szól *Loubet* köztársasági elnökről és utal a köztársasági elnök üzenetére, amely felhívja a parlamentet, hogy működjk közre a megnyugtató munkájában. A szenátus tisztességnek fogja tartani, hogy e felhívásnak eleget tegyen. A megnyugtató jelek remélni engedik, hogy immár nincs messze az az idő, mikor a múlt baj elenyészik. Az ellentétes áramlatok, amelyek a felszínt nagyon is felkorbácsolták, nem voltak elég erősek ahhoz, hogy eltérítsék a demokráciát kötelességének és érdekeinek tudatától. A demokrácia megőrizte bizalmát a hadsereg iránt, amelyet senki és semmisen téríthet el kötelességétől. A demokrácia türelmesen meg fogja várni az igazságszolgáltatás menetét, amelynek döntése meghozza azt az igazságot, amely oly sok lelkiismeretet fog a kegyetlen gyűlölettel megsabaddítani. (Élénk helyeslés.)

Diplomáciai háború Kinában.

Peking, március 7. Az olasz követ, arra a nem diplomatikus és udvariatlan eljárásra hivatkozva, amellyel a Szannum-öbölre vonatkozó olasz követeléseket visszautasították, kijelentette, hogy nem érinkezik tovább közvetlenül a congligámmel. A követ ma Tiencinből visszatért Pekingbe.

Róma, március 7. *Bosdari* és *Santini* képviselők interpellációt jelentettek be a Szannum-öbölre vonatkozó legutóbbi kínai jelentések dolgában.

Peking, március 7. Az orosz és a francia követ értesítette a congligámmat, hogy rövid időn belül visszarendelik azokat a tengerészkatonákat, akik eddig követéseiket őrizték. A kínai kormány kísérletet tett valamennyi európai kormány őrségének visszavonására érdekében. Az amerikai követséget őrző tengerészkatonák már parancsot is kaptak az elindulásra.

London, március 7. A *Times*nak jelentik Sanghaiból e hó 6-iki kelettel: A német, angol és amerikai konzulok kijelentették, hogy a sanghaji taotai val nem tárgyalnak tovább az idegou telepek kiterjesztése tárgyában. Minthogy a taotai egy idő óta kiterő, egyenest ellenkező taktikát követ, most lépéseket tesznek a végre, hogy az alkirályt rábíriák, hogy mielőbb rendkívüli bizost küldjön ki ennek az ügynek a rendezésére. Azonkívül megkéri a három nagyhatalom követeit, hogy a congligámmal odahassanak, hogy ebben az ügyben végleges utasításokat adjon a kínai tisztviselőknél.

Róma, március 7. A kínai vizeken alkalmazandó hajók közül a *Marco Polo* és *Elba* csatahajók jelenleg Csefuban horgonyoznak, míg az *Amerigo Vespucci* és *Aetna* csatahajók, amelyek közül az első az anami vizeken, a második pedig Batávia közelében van, utban vannak Hongkong felé. A *Stromboli* csatahajó Velencéből indult Kinába. E hajókön összesen 1583 ember, 50 nagykaliiberű és 63 kiskaliiberű ágyu van.

A *Tribuna* annak a reményének ad kifejezést, hogy *Martino* olasz követ rövidesen táviratilag fogja közölni, hogy megkapta a megkövető levelet, amely már kétségtelenül ki van állítva és azzal egyidejűleg a kívánt koncessziót is. A *Tribuna* megjegyzi, hogy valamennyi európai hatalomnak, akár barátjai Olaszországnak, akár nem, egyképpen érdekükben van, hogy e szikrából tűz ne keletkezzék.

Róma, március 7. A *Tribuna* szerint a minisztertanács ma melegegedéssel fogadta *Canevaro* külügyminiszter expozéját a Szannum-öböl kérdésében tanúsított magatartást illetőleg. *Canevaro* kifejezte bizalmát és meggyőződését, hogy a Szannum-öböl megszállásának programját az ország politikai és gazdasági érdekeinek megfelelőleg fogják megvalósítani.

Acciorito összeesküvése.

Róma, március 7. Acciorito einkóstarsainak letartóztatásáról azt jelenti az *Italie*, hogy Acciorito állítólag ama fogház igazgatójának, amelynek foglya, bevallotta, hogy a király élete ellen összeesküvést szőttek és hogy sorshuzással állapították meg, kinek kell a merénylet elkövetnie a király ellen.

Spanyolország.

Madrid, március 7. A *Reforma* szerint *Polevieja* a hadügyminiszter a minisztertanácsban kifejtette annak a szükségét, hogy a hadsereg tényleges és tartalékos állományát szaporítsák.

Madrid, március 7. A *Fabra-ügynökség* jelenti, hogy jöllehet a spanyol diplomáciai képviselőben való változtatásokról eddigéig még végleges határozatot nem hoztak, mégis valószínű, hogy Gendulain grófot bécsi nagykövetté nevezik ki.

A maszkati ügy.

London, március 7. Az alsóház mai ülésén *Brodrick* parlamenti államtitkár a maszkati ügyre vonatkozólag a következő kijelentést tette: 1898. március közepén a maszkati francia ügyvivő a maszkati szultántól egy darab föld bérbeadását vagy átengedését kérte, hogy azt szénrakodóul használják. E területen, amely nem messze Maszkattól egy kis kikötőben fekszik, a francia kormány azt a jogot igényelte, hogy kitűzhesse ott a francia lobogót és erődítéseket emelhesen. Az angol ügyvivő csak ez év elején értesült az esetről, s az angol kormány, mihelyt tudomására jutott a dolog, nyomban kijelentette, hogy ez ellenkezik az 1862-iki szerződéssel és a maszkati szultán külön kötelezettségeivel területe bármely részének átengedését vagy eladását illetőleg. A maszkati szultánt Anglia felhívta, hogy az érintett bérleti szerződést helyezze hatályon kívül, amit meg is tett. Az angol ügyvivő eljárását a kormány nem rosszalta, sőt ellenkezőleg, ez az eljárás megfelelt az ügyvivőnek adott utasításoknak. (Helyeslés.) Salisbury mi-

niszterelnök több ízben kijelentette a francia nagykövetnek, hogy véleménye szerint az angol kormánynak feltétlen joga van a beavatkozásra és hogy e jogától lehetetlen elállania.

Brodrick így folytatja: Ami a kérdés materiális oldalát illet, Delcassé nyilatkozata ebben az ügyben némely pont tekintetében nem teljes. Delcassé elfelejtette megemlíteni, hogy a múlt novemberben Monsonnak ama kérdésére, hogy mi igaz abból a hírből, hogy Franciaország a maszkati partvidékben földet szándékozik szerezni, azt válaszolta, hogy erről semmit sem hallott. Ezt a kijelentést néhány nap előtt ismételte. Itt tehát a francia helyi ügyvivőnek egy oly lépéséről van szó, amelylyel utasításait túllépte. De szokásos dolog, hogy az ily kérdéseket tudják az illető kormánynyal és megoldásukat diplomáciai uton biztosítani, nehogy a nyilvánosság is belekevertessék azokba.

Ami a bombázással való fenyegetést illeti, világos dolog, hogy bár Salisbury, amint a francia nagykövettel közölte, jobban szerette volna elkerülni az ügy nyilvános elintézését, a mi ottani ügyvivőnk nem érheti gáncs, mert nem volt abban a helyzetben, hogy különbséget tehetett volna egyrészt a francia ügyvivő és a maszkati szultán felelőssége, másrészt pedig a francia kormány felelőssége között. Véleményünk szerint a mi ügyvivőnk eljárása lényegében teljesen korrek volt. A Franciaország és Anglia közt 1862-ben kötött szerződés nem zárja ki, hogy Franciaországnak szemállomása legyen Maszkatban, amint ezt Anglia is világosan kikötötte a szerződésben a maga részére.

Területátengedés azonban a szemállomással nincs összekötve. Magától értetődik, hogy a francia kormány ugyanolyan hasznat akar huzni az őt megillető jogokból; de ez csak ugyanazon korlátok között történhetik.

Közzgazdasági táviratok.

Lemberg, március 7. A galíciai takarékpénztár rendkívüli közgyűlése en bloc elfogadta azokat az alapszabályváltozásokat, melyeket a tartománygyűlés a szanalási mozgalom feltételül jelölt meg és a szanalási akció megkezdéséért köszönetet szavazott a tartománygyűlésnek, a helytartónak, a tartományi marsallnak és a többi közreműködőnek.

Berlin, március 7. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Négyezszázalékos magyar aranyjárdék 100.50. Magyar koronajárdék 98.05. Osztrák hitelrészvény 250.50. Osztrák-magyar államvasut 153.90. Déli vasut 30.25. Északnyugati vasut ——. Elbavölgyi vasut ——. Orosz bankjegy készpénz 216.30. Buschtiehradi ——. Orosz bankjegy ——. (Ultimo.) Lombard ——.

Frankfurt, március 7. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Osztrák hitelrészvény 230.60. Osztrák-magyar államvasut 154.10. Déli vasut 30.25. Magyar aranyjárdék ——. Magyar koronajárdék ——. Osztrák aranyjárdék ——. Osztrák ezüstjárdék ——. Osztrák papírjárdék ——. Bécsi bankjegyesület ——. Alpési bányászvény ——. Olasz járdék 94.90. Diskontó-bank 199.20. Laura-kohó 222.10. Harpeni 182.25 Nyugodt.

New York, március 7. *Liszt* helyben 2.85. *Buza* márciusra 82 $\frac{1}{2}$ %, májusra 76 $\frac{1}{2}$ % júliusra 74 $\frac{1}{2}$ %. *Tengeri* májusra 40 $\frac{1}{2}$ %.

Chicago, március 7. *Buza* márciusra 72 $\frac{1}{2}$ %. *Tengeri* májusra 35 $\frac{1}{2}$ %.

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

AZ OSZTRÁK ELEMI BIZTOSÍTÓ RÉSZV. TÁRS.

magyarországi fiók-igazgatósága

(biztosítási cartellek által lekörtve nincs)

Budapesten, V., Sas-utca 14.

Fő- és alügynököket keres, az ország minden részében. Részletes írásbeli ajánlatok a fenti cím alá intézni kértnek.

Mi a Schapirograph?

Schapirograph a legeslegjobb sokszorosító készülék fekete-nyomásra. Rövid idő alatt több mint 5000 dbt. kelt el. Ara 15 ft. Kivánatra küldök bérmentve egy Schapirographot kipróbálásul 4 napi használatra és nem tetszés esetén csak a bérmentést visszaküldést igénylem. Prospektusok ingyen. Vezérképviselő Pohl Fritz, Bécs, I., Rudolphplatz 13.

Előkelő cég

Keresetük 12 év óta forgalomban lévő s jó tulajdonságai következtében kitűnő hírnévről örvendő

Véghlesi „Vera” forrás

cémt. természetes szénásványvizitünk budapesti (Károlyfalvi) átvételre. Ajánlatok benyújtandók:

Véghlesi uradalom igazgatósága Véghles p. u.

Utángozmán nem diáratlák.

Uri Emberek,

Milkó Izidor új könyve,

nemsokára megjelenik

kiváló nyomdai diszszel.

*

Ára 1 forint.

(Bolti ára drágább lesz.)

*

Az előfizetés díja legcélszerűbben postautalványnyal a szerző címére Szabadkára küldendő.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

B. A. Miskolc. Igaz, hogy az igék töve rendszeresen olyan, mint a jelentőmbéli jelennek egyes számú harmadik személye, az ikes igéknél természetesen az ik rag nélkül; de azért az *eszik, iszik* (valamint *tesz, vesz, hisz, lesz* stb.) igéknél a töve nem *esz, isz* (tesz, vesz, hisz, lesz stb.), hanem *ev, iv* (tevé, hív, lev stb.). Ön téved, mikor azt hiszi, hogy a tövet képezni kell; a tö megvan s abból képződnek az ige különféle formái; így a *v* hangzón végződő, rövid magánhangzós tövek a jelentő mód jelenében *elvestik a v-t* és *sz* hangot vesznek helyébe, tehát *esz(ik), isz(ik)*, (tesz, vesz, hisz, lesz stb.); más alakokban megmarad a *v*; *ev-ék, iv-ék* (tevé-e, vev-e, lev-e, hív-e stb.), *ev-ő, iv-ő* (tevé-ő, lev-ő, hív-ő, vev-ő stb.); ismét más alakokban *-re* vagy *-re* változik: *et-tem* és *ev-ett, it-tam* és *iv-ott* (let-tem, vet-tem, let-tem, hit-tem stb.); *en-ni, in-ni* (ten-ni, len-ni, ven-ni, hin-ni stb.); vagy pedig lágyított *d-re* vagy *g-re*: *egy-ék, igy-ék* (tegy-en, vegy-en, híd-en vagy higy-en, legy-en stb.).

Gyógyszerészné. Mind a kettőjüknek igaza van. Nagysádnak azért, mert az *intelligentia* szó annyira használatos, hogy magyaros írással teljesen jogosult, ismerősnek pedig az akadémia szempontjából, amely csakis azokra az idegen szavakra enged meg a magyaros írásmódot, amelyek ugyszólván beleolvadtak a magyar nyelvbe, és magyar képzőkkel bővült; pl. telefon, konstál. Mi s velünk a legtöbb napilap intelligenciát írunk.

Daisy. Érdekes, jellemző kéziratát mindig örömmel látjuk és szívesen válaszolunk szellemes kérdéseire. Ha ön mégis arról panaszkodik, hogy A. E. kollegánkhoz intézett utolsó levelére nem kapott választ, akkor itt valami fatális tévedés történt, mert A. E. azonnal válaszolt önnek levélben és pedig a lehető legkimerítőbb módon. A dolognak mindenestre utána járunk és ha kéziratát megkerithetjük, válaszunkat a szerkesztői üzenetek rovataiban fogjuk megismételni. Ezt már most is megtettük volna, de levele nem ad erre alkalmat, mert csak kedvesen stilizált panaszok vannak benne, de kérdéseket nem foglал magában.

Carpenter. Nem szándékunk a világról sem beszélni arról a pályáról, amelyre hivatást érez magában, de figyelmeztetjük, hogy itt is át kell esni a kezdet nehézségein, még annak is, akinek határozott tehetsége van. Az első években azon a pályán fizetésre nem számíthat, vagy olyan csekélyre, hogy abból fenn nem tarthatja magát.

75.481. sz. előfizető. Nem valami főhíborodás okozta, hogy a feleség elégette a férjétől menaszszony korában kapott és összegyűjtött leveleket? Ebben az esetben nincs baj és csak sajnálatos hevesességről lehet szó. Komolyabb szimptoma, ha minden bosszussal nélkül, hideg és előre megfontolt szándékkal csinálta meg az autodafét. Ebben az esetben — attól tartunk — a szerelem elhidegülése, gyász kiábrándulás volt az indító ok.

L. L. Gyűk. Ön már jótanácsosabban a német beszédben és írásban, mint az, akinek a minap két nyelvkönyvet ajánlottunk. Ön tehát német könyvek szorgalmas olvasása útján fogja elérni az óhajtott eredményt. Ha buzgón neki lát, hamar mutakozni fog a siker. Ha valamelyik szónál vagy kifejezésnél fennakad, segítsen a szótárral magán. Kitérnő ily munka *Balassa* főgimnáziumi tanár új szótára, amely most jelent meg a Franklin kiadásában.

B. Albert, Budapest. Ábrányi Emil kértékelt költeménye *Eser év* címen 1898. május elsején jelent meg az *Új Széchenyi* lapokban. A *Budapesti Napló* akkor még nem indult meg, csak pár hónappal később, augusztus 20-án.

Albi. Hivatalosan a *nagyságos* címzés illeti meg; irányadó lévén e tekintetben az udvar, amely a képviselőt meghívókon, vagy a részére kiállított *okmányokon* „nagyságos”-nak szólítja.

Zalai. A Mészáros-féle pályázatokat másodszer is kihirdetik. Történeti tragédiával és társadalmi drámával lehet pályázni, épp úgy mint először. A beküldés terminusa: augusztus elseje. A darabok a Nemzeti Színház titkári hivatalába küldendők. — A Vígyszínház tragédiákat is elfogad előadásra, ha az illető tragédiák kitűnők, de a mulatságos vigjátékokat természetesen jobban szereti. — A Nemzeti Színháznál a *dramaturg* véleménye a mértékadó.

Képviselőház. A képviselőház alelnökei, mint ilyenek, fizetést nem huznak, csakis a rendes képviselői fizetést kapják. 2. A képviselőház elnöke, nem lévén tagja a kormánynak, a tanácskozáson nem vesz részt, de a kormány meghívására részt vehet az ilyen tanácskozáson 6 is, más is.

Tiszolci magyar kasszinó. A magyar főudvarmesterei méltóság, amelyre most Bánffy neveztek ki, nem jár semmiféle fizetéssel; de mint országzászlósi méltóság a főrendiházi tagságra jogosít. Ő felsége tényleges főudvarmestere *Liechtenstein* herceg, aki a magyar udvartartás ügyeit is vezeti. Fizetéssel és aktív szerepében csakis a magyarországi udvarnag (gróf Apponyi Lajos) képviseli a magyar udvartartást.

T. J. Honvéd-utca. Meg kell tudni, hogy a megyei vagy az országos levéltárban milyen szám alatt fekszik az eredeti s erre hivatkozva az alispánhoz, illetőleg országos főlevéltárhoz másolat kiállításért folyamodni. Ivenként 1 forint bélyeg jár a hitelesítésért.

Kikosarazott. Az udvarló komoly szándékkal rózsával megrakott kosarat küld imádottjának. Az imádott csak a rózsákat fogadja el, ellenben a kosarat visszaküldi a szerelmesnek, minden motíválás nélkül. Ezt nevezik kosárnak. A kosár ilyenkor önmagát magyarazza.

69.053. számú előfizető. Hogy éppen fiatal leányok kérdezik tőlünk a mirtus és narancsvirág jelentését, akik tökéletesen beszélnek a virágok poétikus nyelven! Igazán nem tudnák önkök, hogy a mirtus a szüzesség fehér jelképe és a narancsvirág a boldog Hymen klasszikus virága? Ha majd férjhez mennek a kedves kisasszonyok, hamar megtanulják, hogy a virágok sem mindig őszinték — legkevésbé a narancsvirágok!

Nyelvés. I. A mi izlésünk szerint egy *lvel* irandó, ámbar maga Arany János mondta volt egy ízben erre a szóra, hogy banno egy *b* kevés *b*. 2. *Utea* vagy *utca* tökéletesen mindegy; aki a *c* hangot puszta *c*-vel írja, mint mi is és a legtöbb napilap, az az előbbi, aki *cz* szokott írni, az az utóbbi módon írja. A hagyományban a *jre* szükség van.

K. J. Rozsnyó. *Dzselül Effendi* név alatt *Bing* Gyula budapesti kereskedő szokott írni. Sorsjegyeről máskor.

74.927. számú előfizető. Ha pürre kerül a dolog, a bíróság okvetlenül elmarasztalja az aláírt összeg megfizetésében; ha tehát csakugyan olyan az anyagi helyzete, hogy többet nem tud áldozni a jelzett hazafias célra, forduljon a szoborbizottság elnökéhez, az méltányossági szempontból fölmenti önt önként elvállalt kötelezettségétől.

Waldor Simon. *Löwenstein* M. udvari szállító, Vámbház-kört 4. — Osztrák Földhitelintézet II. kibocsátású sorsjegyei húzása március 5-ikén volt, legközelebb május 5-ikén lesz, I. kibocsátású sorsjegyek húzása május 15-ikén lesz, ugyanakkor lesz a Józsv. sorsjegyek húzása is.

Első B.-Csabai Gőzmalom. *Ábrányi* Emil kértékelt költeménye (*A magyar nyelv*) megjelent a *Magyar Könyvtár* legújabb sorozatában. (85-ik füzet, *Márciusi dalok és egyéb költemények*.) A füzetet tizenöt krajczárért okvetlenül megkapják a békés-csabai könyvkereskedőnél is.

Curieuse Margherite. A kézfogás Európa művelt és gvallér nemzeténél szokásos. Ázsiában és Afrikában másképpen üdvözlik egymást a jó barátok és az udvarias ellenségek. Az ó-korban a görögök kezdték, a rómaiak folytatták és az üdvözlésnek ez a neve mi ránk is átszármazott, Hűség és nyájosság szimbóluma.

B. D. Budapest. Nem azonos. Aki nekünk a cikket írta, Budapecsten él és még fiatal ember.

S. Gy. Lemes. A kizárólag polgári házasság kötése céljából kiállított tartózkodási bizonyítvány az III. és Díj. 88. B. 2. pontja alapján feltétlenül illetéktelen s ezt a dologhoz értő dolgozótársunk is megállapította, de kívánsága folytán nagyobb megnyugtatósra a magyar királyi központi díj- és illetékszabási hivatalba is elküldöttünk s természetesen ugyanezt a választ nyertük.

Kiváncsi. A képes levelező-lapok gyűjtésének gyakorlati célja alig van; gyűjtik, mint például a postabélyegeket, ami kétségtelenül gyarapítja a gyűjtő földrajzi ismeretét. Aztán sok képes levelező-lap iparművészeti szempontból is becses, s így gyűjtésük épp oly jogosult, mint ahogy megbecsüljük a képes lapok szép illusztrációit.

Sárbogárdi előfizető. *Vörös* László volt államtitkár lakása: V. Bathy-utca 4.

Magyarosodó előfizető. Akinek magyaros hangzású neve van, annak csak kivételesen engedik meg, hogy új magyar nevet változtasson. A belügyminisztériumban legalább eddig az gyakorlat, hogy a nemes származásra valló régies helyesírással irt magyar név választását nem engedték meg. Így nem engedték meg, hogy valaki *Sós-ra*, vagy *Theorenok-re*, vagy *Csepreghy-re* változtassa nevét. De ha valaki minden áron ragaszkodik az *y*-hoz, válaszson olyan nevet, amely *y*-os kettős mássalhangzóval végződik: pl. *Szekely, Gósony*. Ezt nem tagadhatják meg és nem is tagadják meg.

Érsekújvár. Ősszel van a beiratkozás; hat gimnaziális osztály sikeres elvégzése kivántatik a felvételtelhez. Most tervben van az intézet újjászervezése, amely a jelentkező ifjútól gimnaziális érettségi vizsgát követel.

Szita Sándorné. Ha egy kettős levelezőlapon megírja rokonának nevét, és születési helyét (ha vidéken született, pontosabb adatokra nincs is szükség), a bejelentő hivatal teljesíti kérését. A bejelentő hivatal címe: A magyar királyi államrendőrség bejelentő hivatalának, V. Zrinyi-utca.

Há olvasó. *Liptó-Szent-Miklós.* A gyermek, ha vagyona van, már kiskorúsága idején s természetesen nagykorúságának elérével szintén felelős. Vagyontalansága esetén a kiskorúért a szülők egyformán felelősek.

Jegyző. Az új kormány programja sem jelöli meg a közigazgatás államosításának időpontját, vagy a reform életbeléptetésének határidejét; de meglehet, hogy a nagy reform még ez országgyűlés alatt (tehát 1901-ig) megvalósul. Annyi bizonyos, hogy a községi jegyzőket azontul úgy fogják kinevezni, még pedig a belügyminiszter; a képesítés minőségét még nem állapították meg, de alkalmasnak az eddiginel nagyobb előképzettséget követelnek majd.

Türelmetlen. A Flóbert-fegyver nem tekinthető vadászatra alkalmasnak s azért használata nincs korlátozva, de idegen területen a tulajdonos beleegyezésétől függ.

Sz. K. Rozsnyó. A két elbeszélést elküldtük, utolsó kérdését illetőleg szíveskedjék megírni, melyből pályázott s akkor személyes közbenjárás útján megszerezze okmányait. Ugyanekkor ismételve kérelmét, mert a szerkesztőségbe küldött levelek nem őrizzük meg.

F. L. Munkács. Igaza volt, többi közt Jókai is úgy írja le, hogy ha szép, verőfényes időre talál, megy vissza a medve barlangjába.

Régi előfizető. *Kisbér.* A sőr nagyban való eladásának legkisebb mennyisége 25 liter.

Somlyai előfizető. Nem történt semmiféle újabb intézkedés; minden a régiiben marad.

Fogadás. Van 15 magyar napilap, a politikai hetilapok, a képes lapok, egyházi és iskolai lapok, szépirodalmi lapok, élelápok és szaklapok összes száma 342.

H. V. Bánfalva. Az attól függ, vajjon van-e a vasúti állomáson vasárnap délelőtt is hivatalos óra a kértékelt ügyek elintézésére.

Hű előfizető. Szíveskedjék folyamodni a bécsi várkapitánysághoz; legjobb volna, ha személyesen jelentkeznek.

A

Budapesti Napló

részére

Apró hirdetéseket

és

Előfizetéseket

elfogadnak a következő lapelárusító helyeken:

Breuer Nővérek, Teréz-kört és Podmaniczky-utca sarak.

Adler Leona, Lipót-kört.

Posch József, Váci-kört 80.

Özv. Véber Vimesné, Váci-kört 15.

Feldmann Mórné, Marokkói-utca 1.

Mosch utda, Dorottya-u. 2. Magy. királyi szálló.

Kürtly Kálmáné, Harmincad-utca 1.

Witzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Riedlich Szidónia, Király-utca 59.

Benda Jozsefné, Andrassy-ut. 50. Oktogon.

Deutsch Miksáné, Andrassy-ut. 33.

Schneller Mórné, Dob-utca és Károly-kört sarak.

Sopronyi V. dohány-nagyfőnöke, Karposi-ut. 1.

Özv. Hailand Anna, Múzeum-kört 10.

Szántó Mór, Keckeméti-utca és Kálvin-tér sarak.

Deutsch Julia, József-kört 50. Baross-utca sarak.

KÜLÖNFÉLEK

† I. Vilmos császár utolsó aláírása. Horst-Kohl német professzor a Bismarckról írott legújabb könyvében elmond egy jelenetet a haldokló I. Vilmos császárról, amint a hercegtől magától hallotta.

Amikor Bismarck oda nyújtotta a birodalmi gyűlés berekesztésére vonatkozó rendeletet aláírás végett, a beteg így szólott:

— Ah, hagyjon békét, olyan fáradt vagyok.

Akkor Bismarck arra kérte a császárt, hogy legalább jegyezze alá a W. betűt, mire a császárban annyira fölébredt megszokott kötelességérzete, hogy legyőzte a gyöngöseséget és aláírta az egész nevével.

Ezzel kapcsolatban egy német újság emlékeztet a haldokló császárnak egy másik mondasárára. I. Vilmos császár hosszabb ideig eszméletlenül hevert ágyában, aztán magához tért, fölemelkedett, frissítőt kért és vagy negyedóráig beszélt a körülötte állókhoz, különösen pedig Vilmos hercegre szólott kapcsolatosan egy aznapi beszélgetéssel, amely katonai ügyekre vonatkozott. Adott neki még politikai tanácsokat és utmutatásokat és amikor leánya erre aggódva figyelmeztette:

— Ó, édes jó atyám, nagyon felzavart magadat, nagyon fáradt vagy és le kell feküdnöd megint...

Akkor a haldokló császár így válaszolt:

— Nincs időm arra, hogy fáradt legyek.

† Madagaskar exkirálynője. *Ranavaló*, Madagaskar exkirálynője, akit a franciák meghódolásra kényszerítettek, testvére, nagynénje, titkára és hét cseléd kíséretében a napokban a *Yang-tse* hajón Marseillebe érkezett. A királynő tudvalóvőleg tavaly egy Tananarivóban tartott diszlakomán az akkori francia helytartót, Larochet hatalmasan pofonverte. Különben jól megtermett asszonyság, aki az oceáni uton gyakran jelét adta a szesz italok iránt való előszeretetének. A királynő február 6-án 5-ikén ült hajóra La Réunion-ban. Csak elutazása napján adták neki tudni, hogy a francia kormány követeli szék-helyének megváltoztatását. Eleinte úgy látszott, hogy nagyon aggodódik, de később már megbarátkozott azzal a gondolattal, hogy Madagaskart el kell hagynia, sőt örült, amikor meghallotta, hogy eszelg még magát a francia köztársasági elnököt is fogja látni. Csak a tengeren tudta meg, hogy Algier környékén kell majd tartózkodnia, ahol a kormány remek palotát és huszonegy ezer frank évi járadékot biztosít neki. A királynő különben is nagybecsű ékszereket visz magával, amelyeket tizenkét-tizenhárom millió frankra becsülnék. Az ebédet a közös ebédlőteremben költötte el, ahol a hajókapitány jobbján ült. Csak keveset evett és soha sem ivott tiszta bort. Mikor Marseilleben partra szállt,

lőtt, mindenkit meglepett magas nyulánk természetével, amelyet finom zöld selyemruha fűdött. Fekete tollu kalapja a párisi divatszalonok valóságos kis remekműve. Az utcán az üdvözléseket igen nyájas bókkal szokta viszonzni.

† Félreismeret költők klubja. Filadelfiában megalakítottak egy klubot, amelynek címe „A félreismeret költők klubja.” Tagjai lehetnek, egy mondják, azok az írók, akik jelentékeny mennyiségű visszautasított kéziratot mutathatnak fel. De ha valaki bejut ebbe a klubba, de még nem jelenti egyzersmind azt is, hogy a tagságát holtig megtarthassa. Ami természetesen is. A félreismeret költők klubjának csak az lehet föltétlenül megbízható ereje, aki mindvégig félreismeret lángész marad. Ennélfogva csak természetesen, hogy annak a tagnak a pozíciója, akit a hír valamiképpen a szárnyaira kezd venni és a közönség bünbánóan a támogatásába vesz, annak a pozíciója a klubban megrendül, sőt annyira meginog, hogy ha csak nem akarja magát kigolyóztatni a klubból, önként lemond a tagságról. Ha nem teszi meg, először csak bizalmatlanul fogadják, majd egyre sandább pillantásokat lövnek feléje, végül megvetik teljesen és kilöditik. Menjen a pokolba, az elismert írók kompániájába! Odavalló. A klub természetesen mulatságokat is rendez, amelyekre csak a félreismeret költők családjai és barátai hivatalosak. Az estélyek programja a visszautasított kéziratok felolvasásából áll. Egy-egy felolvasás után élénk eszmecsere támad, az egyes tagok, akik szóközi képességet éreznek magukban, kiemelik a visszautasított kézirat leginkább elfogadhatatlan részleit, mire a közönség lelkesen éljenek. Végül a szerkesztőket, akik a kéziratokat visszautasították, sikkasztóknak, banditáknak, csirkefogóknak bélyegzik s felszólítják a jelenvolt hajdonokat, hogy ne legyenek az ilyen kalandoroknak a feleségei.

† A természet. Europa egyes népeinél az átlagos termétnagyság a legváltozatosabb. A legmagasabb emberek a skótok között találhatók, náluk az átlagos termétnagyság öt láb és tíz hüvelyk. Átlag egy hüvelykkel alacsonyabb Írország lakóié, Angolországban és a skandináv országokban öt láb és hét hüvelyk az átlagos termétnagyság, Velszben és Németországban öt láb és hat hüvelyk, Kelet-Franciaországban öt láb és öt hüvelyk, Spanyolországban, Svájcban, Észak- és Közép-Olaszországban öt láb és négy hüvelyk. A legalacsonyabb emberek Portugáliában, Dél-Franciaországban és Dél-Olaszországban találhatók: öt láb és három hüvelyk az átlagos termétnagyság. Magas természetű emberekkel dicsekedhetik az angol hadsereg. Ezer ember közül legalább tizennyolc akad, aki hat lábánál is magasabb, huszonehét öt láb és tíz hüvelyknyinél is magasabbra nőtt, kilencvenhárom

öt láb nyolc hüvelyknél magasabb és száznegyvennégy öt láb és hét láb magas. Ami a nőknek átlagos termétnagyságát illeti, a franciáknál öt láb és egy hüvelyk, az amerikaiaké jelentékenyen nagyobb, tudniillik két hüvelykkel, míg a németeknél a kettő között van. Meglehetősen az angol nők átlagos termétnagysága, mert az még az amerikai nőket is félhüvelykkel mulja felül.

† Kéteszerhatvanegyet teríték. Vén bankettörök, akik apró ötven, hatvan terítéses banketteken mindig megfogadják, hogy soha többé nem mennek bankettre, — ha istenigazában akarnak megelégedni, menjenek el *Bostonba*. A bostoni *Homo Market-Klub* ugyanis legközelebb kéteszerhatvanegyet terítékű bankettet rendez *Mac Kinley* tiszteletére. Ha nálunk lenne ez a banket, a fogadós bizonyára öt darab munkában és becsületben megöszült veterán pincért fogadna föl, hogy ők elégtésék ki a vendégeket. Nem így a bostoni vendégfogó. Kétszázötven éthordó pincért alkalmazott, ezenkívül husz embert, aki a boros üvegeket bontogatja és negyven mosogató leányt. Az asztalokat, ha egymás mellé raknák, teljes fél mérföldet foglalnának el. Az ételéből egy hat tagból álló család egy évig uri módon élhetne. Tizenöt részbe osztották be az asztalokat, mindegyik résznek külön konyha áll a rendelkezésére. Amint egy-egy konyhában elkészült valamelyik étel, a szakácsok csengő segítségével jelt adnak a vendégfogóknak, akik csak akkor szolgáltatja föl az egyes fogásokat, amikor valamennyi konyha kész már vele; int a pincéreknek, akik megkezdik a fől-szolgálatot. Egy teríték ára potom három dollár, olyan ár, amelyért végig lehet szenvedni egy bankettet. A klub különben már elővigyázati intézkedéseket is tett, többek között kimondta határozatilag, hogy tilos kiabálni: „Pincér!” továbbá a villakkal és késekkel óvatosan kell bánni.

† Egy milliárd pere. A huszadik század kezdete körül támadt vitában már-már lecsillapodtak a kedélyek s most már nagyobbbrézt nyugodtan várjuk a huszadik század kezdetét; azért akadnak még, akik foglalkoznak ezzel a százzal. És pedig olyan szempontból, amelyre igazán nem gondolt volna senki sem. Valaki olyssalával bibelődik, ami bevezetődik a huszadik században. Ez a valami pedig az első milliárd pere. Felületes számítás szerint 1902. április harmincegyedikén tíz óra negyven percek egy milliárd pere mulik el az időszámítás kezdete óta. Végre ezt is jó tudni. Legalább is nem árt senkinek sem árt az ismeret. Annyi azonban bizonyos, hogy ambiciózus lelkek most már pontosan ki fogják számítani, mikor következik be az a pere, amely az első milliárd percet lezárja.

REGÉNY.

Jour-fixe kisasszony.

(18) — REGÉNY. —

Írta: MOLNÁR FERENC.

A téli este enyhén borult feljék. Hó már rég nem esett, mintha bekukkantott volna a világba egy-két napra a tavasz, hogy lehet-e már jönni. Künn, a kertek közt szinte hiányzott az akác mézes illata, hiányzottak a haldokló fehér virágok a gyalogjáróról.

Ez volt az az este, aminő minden ember életében van egy. Amely egy rövid negyedóra alatt multá válik, talán azért, mert annyira tele van a mi lelkünkkel. Minden jelentéktelen nap, ha multá lett, értékes a mi szívünk előtt. Ez a csodálatos, egyetlen nap rögtön becses multá változik és bánatos örömmel borul a lelkünkre.

Ketty hirtelen megállott.

— Elza jön — mondta egyszerűen.

Mintha rajtakapták volna őket, úgy megijedtek.

— Szókjunk ebbe az utcába — mondta a fiú.

— Szójni...? Én...?

— Hát akkor menjünk velem szembe. Bátran. Elza sietve jött befelé. Melleite tipegett a szobalány, nagykendőjébe burkolózva. Uyanonnan jött, ahonnan aznap éjjel, amikor Miklóst meglátta a gázlámpa alatt, a hóban.

Zsúr...

Néhány lépésnyire voltak már tőle, amikor egy fogat robogott arra. Elza kinezett a kocsiút felé s volt remény, hogy így elhalad mellettük, a nélkül, hogy észrevenné őket. De a szobalány nagyot mosolygott, és Ketty mellett megszólalt:

— Kezit esőkolom, kisasszony:

Erre aztán mind összenéztek. Elza pillantása csak Kettyre meredt, mintha kérdezte volna: „Hát ez is?” Miklós nyugodtan állott, bizonyos óvatossággal egyforma távolosságra mind a két lánytól. Tudta, hogy itt elkerülhetetlen a jelenet, s épp ezért még azzal se akart pártállást foglalni, hogy az egyikhez közelebb van.

Ketty egészen nyugodtan, az ő rendes hangján szólalt meg:

— Jó estét, miss Elza! Hazafelé?

Elza halkán felelt:

— Igen, hazafelé... És maga? Egy kis séta, nem?

— Oh, nem. A városban rám alkonyodott.

Aztán találkoztam Gál ural, megkértem, hogy kísérem haza.

A Brandt-lány mosolygott, mintha mondaná: „tudom én már ezt!”

Ketty bántotta a dolog. Bele is pirult abba a gondolatba, hogy ez mosolygni mer rajta és kipattan belőle a kérdés, élesen:

— Miért mosolyog?

— Oh, semmi... semmi...

Az acélkisasszony közelebb ment hozzá:

— Az nem igaz, hogy semmi! Maga azért mosolyog, mert én mister Gállal megyek haza.

Már pityergőre állott a hangja:

— Maga azért mosolyog, én tudom. És ne mosolyogjon...

Majdnem sirt már. És most már mindketten érezték, hogy megindult köztük a küzdelem. Elza elkomorodott s amikor látta, hogy Miklós akaratlansul is rászóvalt néz a kis amerikai lányra, a védetlenség ill. itt kellő közepén a pesti pletykafarsaságnak, löveteite a lejt, dacosan.

— Hát azért mosolygok, igen, amiért gondolja! Érti? Most megmondtam.

Ketty sirni kezdett, s a földre ejtette a kis esomagtait, a gyerekes, tiszta ajándékokat, amelyeket a nagybátyjának vett, a kis cserényét, csakhogy könnyes szemét eltakarhassa. Össze-

rándult a válla, nagyon keservesen sirt. Ugy átvillanhatott egyszerre egész lelki világán az, hogy őt, az apatlan, anyátlan gyereket, aki időszerűt a világ másik végére, boldog volt, jól viselte magát, most ilyen rutul megtámadja egy bűnös idegen, s általa a pletykátíróval működő egész társadalom.

Elza szemben állott vele, s most már sajnálta is a lányt. Ó — most látta csak világosan — Miklóst akarta megbántani. És ránézett a fiúra. Az nagyon komolyan nézett maga elé, mintha valami igen fontos mondságon gondolkodnék. Majd, hogy egyebet nem tudott tenni, lehajlott, és szépen fölszedte a Ketty földre hullott kis esomagtait. Erre aztán halkán megszólalt Elza:

— A lovag.

Majd hátraszólt a szobaleányának:

— Menjünk.

Azzal tulzott előkelőséggel bólintott köztük Ketty és Miklós felé, s átment a másik oldalra, sietett hazafelé.

Miklós az acélkisasszonyhoz fordult:

— Ketty...

Az csak zokogott, esőndesen, nagyon mélyről. A Gál-íru megfogta a kezét, le akarta venni a szemé elől, de hiába. Körülnézett; szerencsés-jükre alig lézengett egy-két ember itt künn, a villák között. Akkor nagyon őszintén, olyan hangon, amelyen egy férj mond valami igen bizalmas dolgot a feleségének, a fülébe sugta:

— Elment már.

Ketty erre levette a kezét az arcáról. Szepgő kis szája megtörtött valamit a síró karakterből, a szemé könnyes volt. A zsebkendője után nyúlt. Hogy a fiú így meglátta, nem fejthatta magába ezt a szót:

— Édes...

Az acélkisasszony ránézett, s oly nagyot sóhajtott, szagzatottan, hogy a vállai is megrándultak belé. Mintha újra a lélek mély kutjába merült volna a könnyeket felhozó vödör.

+ **Meggazdagodás sérülésekből.** A meggazdagodásnak különböző módjai vannak, de még mindig nincs elég belőlük. Mr. Charles Pfeifferről tanulhatunk ismét egyet. Mr. Charles Pfeiffer foglalkozására nézve kereskedelmi utazó s nemrégiben a Great Western amerikai vasúttársaság vonalán történt összeütközés alkalmával néhány sérülést szenvedett. A vasúttársaság bírói ítélet következtében 62.500 frankot fizetett neki kárpótlásul. Ez végre rendes dolog. De Mr. Charles Pfeiffer már néhány esztendővel ezelőtt is szerencsétlenül járt, akkor a Midland Railway vasúttársaság vonalán. Azért 45.000 frankot kapott. Vasuti balesetekből szóval szerzett összesen 107.500 frankot. Ebből is szépen meg lehet élni, Mr. Charles Pfeiffer azonban most már nem elégszik meg ennyivel, még durább szeretne lenni vagyomban. Szinte kedve volna vasuti balesetekben utazni. Csakhogy a vasúttársaságok nagyon vigyáznak rá s ugyancsak gondjuk van arra, hogy azzal a vonattal, amelyre ő felül, baj ne essék.

+ **Az amerikai rendőrség.** (Egy csikagói rendőrkapitányságon.) A rendőrtiszt: Azt hallottam, doktor ur, hogy tegnap ellopták a szivartárcáját.

A doktor: Ó nem. Szerencsére nem igaz.

A rendőrtiszt: Kár — már nyomában voltam a tettesnek.

KÖZGAZDASÁG.

A malmok manipulációja.

Budapest, március 7.

A márciusi buza felmondások immár meglehetősen tisztá képet nyújtanak a határidőpiac helyzetének és úgy látszik, hogy azok a híresztelések, amelyek egy idő óta a kedélyeket túlságosan mértékben felizgatják, az igazságnak tényleg megfelelnek. Nem is kétekedik már abban senki, hogy a malmok különböző kategóriái alkalmi egyesülést szerveztek arra, hogy a felmondás alá kerülő márciusi búzát egyesült erővel átvegyék. Köztudomású dolog azonban az is, hogy a birtokukban levő kőteések jóval nagyobbak, mint amennyit a jelenlegi viszonyok között nekik szállíthatnak, de az is tény, hogy az ily módon sarokba szorított szállítóknak szorult helyzetét spekulatív módon ki akarják aknázni.

Ezt a szövetséget ugyan még eddig nyíltan nem vallják be, de egész eljárásuk alkalmazkodik Moltke stratégiai rendszeréhez: egyenkint előrehaladni és együttesen támadni. Ezt tagadni nem lehet. Egész eljárásuk épp oly érdekes, mint új, sőt mondhatjuk, hogy ilyen manőverre példa még nem volt.

Tulajdonképpen mit is akarnak a malmok, amelyek üzemfeuntartásuk érdekében lisztraktárukkal a

— Menjünk haza — mondta Miklós — mert már nagyon késő lesz...

— Így, kisirt szemmel?

Miklósnak eszébe jutott, hogy ha így kisirt szemmel megy haza Ketty, s elmondja, mi történt vele, még jobban fognak rá haragudni.

— Most már mindegy — mondta — ha egy félórával későbbem is ér haza... Menjünk, sétáljunk egyet...

Elvette a csomagokat a lánytól, aki eddig nem bízta rá egyiket se.

— Tegye el a zsebkendőjét — szolt gyöngyöden — vörösrre dörzsöli a szemét...

Azzal megindultak ki a liget felé, a kis műtermes utcákon, a festők csöndes országán keresztül. Egy utcasarkon megállott Ketty. Eszébe jutott, hogy nem is olyan régen itt találta Elzát, aki akkor megakart szólni Miklóssal. Akaratlanul is kitört belőle:

— Itt...

— Tudom — vágta el a szavát Miklós.

Aztán egymásra néztek. Az acélkisasszony megállott.

— Mister Miklós — mondta — emlékszik, hogy én magát tegnapelőtt megbántottam?

— Engem?

— Igen, magát. Elzáéknál. Amikor megcsókolt... Amikor azt mondta, hogy olyan régen szereti... valami nagy időt mondott. Ha jól emlékszem, ezerkétszáz évet... hogy azóta szerelmes...

— Nos?

Komolyan, egyszerűen kérdezte a lány:

— Igaz volt az?

— Nem — mondta nagyon csöndesen Miklós — tegnapelőtt óta vagyok szerelmes.

És fölöttük mind, mind ragyogtak a csillagok, mint a Daudet provenzusi pasztorja fölött, a hegyekre buggoló nagy ógen, a régiólen szerelem örök reszkotésével.

(Folytatása következik.)

tőzsdén legszívesebben a la baisse operálnak, ugyanazok a malmok, amelyek szivszakgatón jajgatnak, hogy ha (mint jelen esetben különösen) liszteladásaikkal fennakadnak. Hónapok óta azt kürtölik világgá, hogy nem tudnak lisztet későbbi szállításra eladni és most hirtelen mohó vágy fogja el őket, a szokványuk megfelelően összeállított idegen származéku buza után? Avagy feltalálták azt a titkot, hogyan lehet a híres és finom magyar lisztet a kémiailag összekötve szorított idegen búzából örülni. Hiszen a Szokványuk nem egészen megfelelő idegen származéku buza rengeteg kvantumokban uszik Budapest felé és kapható olcsó pénzen a Balkán-államokban.

Azt is állítják, hogy a malmok azért vették volna a kötetést, hogy ezt alkalmas pillanatban magyar búzára konvertálják; erre azonban — úgy mondják — alkalom nem kínálkozott s a kötések esetleges eladásánál attól félték, hogy ez derutba kergetné a piacot, olcsóbbá tenné a búzát és — last not least — még jobban elrontaná és ellanyghatná a lisztüzletet, pedig érdekükben áll, a rengeteg mennyiségű lisztárát lehetőleg tartani. Nos hát ez még mentesül sem hozható fel, legfeljebb jó kifogás lehetne. Még furcsább, ha a malmok morált akarnak prédikálni és azzal hozakodnak elő, hogy ami nincs meg, azt ne adja el senki és ne vállaljon magára senki oly kötelezettséget, amelynek nem tud megfelelni. Igazán épületes dolog olyanoktól hallani ezt, akik még nem rég össze-vissza operáltak baissra a határidőpiacon és jónak látták, hogy valahányszor el nem fogadták egy lisztajánlatukat, azzal kerestek kárpótlást, hogy adták a kötések! És oly szívóssággal ragaszkodtak ehhez a methodushoz, hogy valóságos iparszerűvé tették és természetes dolognak nyilvánították az eladatlan lisztnek búzára való konvertálását.

Tévednek azonban azok, akik azt hiszik, hogy a malmok emez eljárása a *bianko eladók* sújta. Ezeket éppen nem! Mert azok, akik in bianco adtak el, és árut nem szállítanak, levonták maguknak a tanulságot a tavalyi szeptemberi hajszából, s még alkalmas időben fedeztek. Ennek kézzelfogható bizonyítéka a folytonosan megnagyobbodó déport az április—május és októberi határidőkre.

De igenis érzékenyen sutirja a legalis kereskedelmet és azokat a kereskedőket, akik a megszokott módon búzára — akár usance volt ez, akár nem — árbitrosítás céljából eladták a határidőt. Persze abban a hiszemben voltak, hogy a gabonacsarnokban nem szervezett aknamunka áll a tisztességes kereskedővel szemben és úgy mint eddig, lyóalisan és kölcsönösen megállapodnak és meg egyeznek az usancenak nem egészen megfelelő áru és a határidőár között való értékkülönbségekben.

Hát meg van engedve a kereskedőnek ilyenmü kizsákmányolása? Méltányos dolog hasznot huzni és előnyt biztosítani egy malomnak abból az alkalomból, hogy a kereskedő árja nem felel meg egészen a megállapított szokványoknak? Legkevésbé szabad ezt oly iparvállalatnak tenni, amelynek rendeltetése búzát örülni. Avagy csakis szokvány-búzát örülnék a malmok?

Világosan kitűnik ebből, hogy az a malom, amely szinte következetesen — mondhatnók, előre megfontolt szándékkal — vonakodik oly minőségű búzát venni, amely a szokványszabta minőségnek nem felel meg egészen, eilenben *követeli és sürgeti* a szokványuk megfelelő idegen árú szállítást, az ily malom nem tűzött ki egyebet célul, mint a kereskedő megkárosítását. Ezt előzza és nem egyebet abban a hiszemben, hogy a kereskedő a szokvány szerint előirt köteletségüknek nem fognak tudni megfelelni. Hogy azonban nem család-nak-e s hogy manőverük fog-e sikerülni, nem tudjuk. Ne felejtjük el, hogy eddig még minden hauss-manipulációnál eleget tudott a szállító tenni és buza is van elég. A többi számottevő tényezőktől (lanyha külföld, kedvező kilátások) egészen eltekintünk jelenleg.

A dolog morális oldalával és a *kétségbe-differenciával* másként alakulnak a viszonyok. Aki ismeri a gabonacsarnokban most uralkodó viszonyokat, jól tudja, hogy a malmokhoz erős kapitalista outsiders szegődtek. A malmok most fejtegetre állították az egész üzletet. És rettenetes zavarok támadhatnak e manipuláció nyomán.

Frankl Artur.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank Részvénytársaság igazgatótanácsa mai napon tartott ülésében állapította meg az 1898-iki üzletév zárzámadását.

E zárzámadás a passzív-kamatok levonása után az 1897. évi áthozattal együtt 1.279.765 forint 92 krajcár bruto-nyereséget és az összes üzleti köl-

tségek, adók levonása és a leírások foganatosítása után 835.766 forint 58 krajcár tiszta nyereséget tüntet fel, mely összeg a 10.000.000 forinttal befizetett részvénytőke 8-35% kamatozásának felel meg. Az 1897. üzletévben a tiszta nyereség az előző évi áthozattal együtt 768.219 forint 15 krajcár volt, e szerint a múlt évi nyereség többel 67.547 forint 43 krt tesz ki. A folyó évi üzleti jövedelmek és terheknél az 1897. üzletévvél szemben mutatkozó eltéréseket a következő összehasonlító kimutatás tünteti elő:

Jövedelmek:	1897.	1898.
	forint	
Kamatszámla	986,841.64	1,085,797.96 + 98,956.32
Nyereség-érték-papírokon	17,774.42	43,586.97 + 25,812.55
Nyereség külf. váltókon	36,252.43	16,975.29 - 19,277.14
Nyereség konzorciális üzleteken	128,367.37	138,322.45 + 9,955.08
Jutalékok	167,237.14	180,151.13 + 12,913.99
Házjövdelem	20,417.—	20,369.89 - 47.11
	1,356,890.—	1,485,203.69

Terhek:	1897.	1898.
Tiszti fizetések	136,162.89	134,960.75 - 1,202.14
Költségzámla	114,029.55	155,092.08 + 21,062.53
Adók	127,417.02	121,005.42 - 6,411.60
Betéti kamatok	269,357.70	287,377.20 + 18,019.50
Leírások	2,741.83	47,939.09 + 45,197.26
Felügyelő bizottság	4,833.33	5,000.— + 166.67
	654,542.32	731,374.54

A konzorciális ügyletek közül különféle kisebb részesekeknek kívül lebonyolítottak a Zólyombrezó-Tiszolci helyi érdekű vasut, a Kis-Küküllővígyi helyi érdekű vasut, a Budapest-budafoki villamos vasut ügyletei és az ezeknél, valamint a Magyar Kezrámai Gyár Részvénytársaság tőkefelemeléseinek keresztjuttatásánál elért nyeresémet a mérlegben elszámoltatott. Ellenben néhány bár realizált, de még teljesen el nem számolt részesedés új számlára vitetett át, nevezetesen az Étiole Roumaine román petroleum-üzletnél részben már realizált haszon későbbi elszámolásnak tartatott fenn.

Az igazgató-tanács elhatározta, hogy az 1899. évi március hó 23-án megtartandó közgyűlés elő azon javaslatot terjeszti, hogy az alapszabályszerű jutalékok levonása és a nyugdíjalap dotálása után 600.000 fordított részvényenként 6 forintot (6%) tevő osztalékra; 50.000 forint a tartalékalapra, a fennmaradó 143.307 forint 10 krajcár pedig vitessék át a folyó üzletév számlájára.

A bank tartalékalapja az ez évi javadalmazás hozzászámításával 850.000 forintra, vagyis a részvénytőke 8-5%-ára emelkedik.

Végül az igazgatótanács Szécsi Pál igazgató-helyettesi igazgatóvá nevezte ki.

Fizetési képtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetési képtelenségeket jelenti: Gyogyevich Péter Belgrád, Pantelimon Jonescu Bukarest, Dumikrescu Paudelie Turn-Szeverin, Lozanoff Anghel Widdin, *Paschies Movic* kereskedő Győr, Hrubicssek Raimund kereskedő Gaya, *Rosenzweig Salomon* kereskedő Zsolna, *Kovacs A.* bejegyzett cég Szeged, Hrbek Ferenc szabó Neugedein, Benisch Emil bórkereskedő, Freiheit, Götül Gusztáv gépgyáros Karlsbad, Kircher József kárpitos Untermais.

Szezáruk. A kontingens nyersszesz ára Budapestben pénzben 17.25 forint, áruban 17.50 forint. — Bécsben 18.— forint pénzben, 18.30 forint áruban.

Borjűvásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénzár részvény-társaság tudósítása.) Felhajtás: Belföldi elő borju 505 darab, leírt borju 38 darab, növendékmárha 16 darab, bárany elő 20 darab, leírt bárany — darab. Árjegyzés azonos tételékből: Árjegyzések: *Belföldi elő borju* 32—37. I. rendű 35—40—42 kr.-ig, leírt borju 38—44 krajcárig kilónként. Növendék marha 18—22 krajcárig kilónként. Elő bárany 5½ forinttól 7 forintig. Miatán a központi vásárcsarnokba állandó nagymennyiségű előt borju érkezik s a szükséglet nem emelkedik, a vásár irányzata meglehetősen lanyha.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székess-fővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1899. március 6-án. Kiszlet 365 darab. Erkezett 568 darab. Összesen: 933 darab. Eladott 611 darab. Maradt 321 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 47—50— krajcár, 220—280 kgr. sulyban 48—50— krajcár, 320—380 kgr. sulyban 46—49— krig. Öreg néhéz pörökint 400—500 kilos 45—48 krajcár. Malacok 36—40 krajcár kilónként. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásáron bejelentettek 7478 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 2383 darab fiatal sertést, 4558 darab magyar hizott sertést, — nehéz sertést, összesen 6941 darabot. Nagyon korlátolt irányzat mellett jegyeznek. *Jegyzések:* kgként elő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) első rendű sertés 46—47— kr, kivételesen — krajcáron, középmínőségű sertés 40—45— krajcár, könnyű sertés 40—41 krajcár, fiatal sertés 43—48 krajcáron.

bank 921.— Déli vasút 67.— Dunagőzhajózási részvény 468.— Dohányrészvény 135.75. Császári és királyi arany 5.70.— Német bankváltó 99.— 4 2/2% ezüst járadék 100.95. Osztrák koronajáradék 101.45. 1864-iki sorsjegy 194.50. Osztrák hitelintézet részvény 368.— Unionbank 324.75. Osztrák Länderbank 246.25. Osztrák-magyar államvasút 361.75. Elbavölgyi vasút 256.75. Alpesi bányarészvény 243.80. 20 frankos arany 9.58 1/2. Londoni váltóár 120.50. Bécsi tramway 558.— Az irányzat tartott.

Bécs, március 7. (A budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magántorgalmában a zárlatok a következők voltak Osztrák hitelrészvény 368.25 Magyar hitelrészvény 397.50. Angol-Osztrák bank 157.50 Union bank 324.50. Länderbank 247.—, bankjegyesület 278.50, osztrák-magyar államvasút részvény 361.62 északnyugati vasút részv. 245.—, elbavölgyi vasút 256.—, dunagőzhajós részv.—, alpesi bányarészvény 243.25 májusi járadék 101.15, osztrák koronajáradék —, magyar arany —, magyar koronajáradék 97.90 német bíróalmi várka február 59.01, márciusra —, török sorsjegyek 62.90, rimamurányi vasút 323.— déli vasút —, dohányrészvény 136.—, Napoleon d'or 9.55/2.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, március 7. (Tőzsdei tudósítás.) A tőzsde megnyitásokor eladási megbízások nyomást gyakoroltak a bányá- és kohászati értékekre, ugyancsak az olasz értékekre, mert az olasz-kínai incidens és a new-yorki tőzsde bágyadtsága elkedvelte a spekulációt. A vasúti értékek jobbra elhelyezkedtek, az olaszok gyöngültek, ellenben a dortmund-gronauai javultak. Később javulás állott be, de azután a pénzpiac a magánlétszámítási kamucsalának 4 3/4% ra való emelkedésére gyöngült.

Berlin, március 7. (Zárlat.) 4 2/2% papírjáradék —, 4 1/2% osztrák aranyjáradék 101.75. Elbavölgyi vasút —, Magyar koronajáradék 97.90. Osztrák-magyar államvasút 153.75. Kassa-oderbergi vasút —, Bécsi váltóár 169.30. Magyar vasúti beruházási kölcsön 102.60. Alpesi bányarészvény 100.50. Disconto-Commandit 199.—. Általános villamosági Edison 222.50. Gelsenkirchener 183.50. Laurakohó 221.10. 4 2/2% ezüstjáradék —, 4 1/2% magyar aranyjáradék 100.60. Osztrák hitelrészvény 230.40. Déli vasút 30.25. Károly Lajos vasút —, Orosz bankjegy 216.30, 4% új orosz kölcsön 100.80. Török dohányrészvény —, Olasz járadék 95.—. Magyar hitelbank 179.60. Dynamit Trust —, Harpeni 182.50. Az irányzat szilárdabb.

Frankfurt, március 7. (Zárlat.) 4 2/2% papírjáradék —, 4 1/2% osztrák aranyjáradék 101.80. Magyar koronajáradék 98.65. Osztrák-magyar bank 154.—. Déli vasút 30.30. Elbavölgyi vasút —, Londoni váltóár 204.07. Bécsi bankjegyesület 139.60. Villamos részvény 109.90. 3 1/2% magyar aranykölcsön 86.30. 4 2/2% osztrák ezüstjáradék 100.55. 4 1/2% magyar aranyjáradék 100.50. Osztrák hitelrészvény 230.40. Osztrák-magyar államvasút 153.75. Olasz járadék 94.75. 4% magyar aranyjáradék 100.75. Az irányzat nyugodt.

Hamburg, március 7. (Zárlat.) 4 2/2% ezüstjáradék 100.50. 1860. sorsjegy 148.50. Déli vasút 30.20. 4% osztrák aranyjáradék 101.50. Osztrák hitelrészvény 230.40. Osztrák-magyar államvasút 153.75. Olasz járadék 94.75. 4% magyar aranyjáradék 100.75. Az irányzat nyugodt.

Páris, március 7. (Zárlat.) 3% francia járadék 103.10. Olasz járadék 95.20. Osztrák-magyar államvasút —, Francia törleszt. járadék 101.22. 4% magyar aranyjáradék 101.—, Török dohányrészvény 293.—, Osztrák Länderbank 542.—, 3 1/2% francia járadék 103.72. Osztrák földhitelintézet részvény —, Déli vasút 169.—, 4% osztrák aranyjáradék 103.60. Ottomanbank 572.—, Párisi bankrészvény 985.—, Alpesi bányarészvény 521.50. Az irányzat tartott.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Március 7. A hízott sertés fizetési rendszere változott. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónként 400 kilogrammon felüli súlyban) 47—47 1/2 — krajcár. Öreg közép (párónként 300—400 kilogramm terjedő súlyban) 47—47 1/2 krajcár. Fialtal nehéz (párónként 320 kilogrammon felüli súlyban) 51—51 1/2 krajcár. Fialtal közép (párónként 251—320 kilogramm felüli súlyban) 49—50 — krajcár. Fialtal könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) 48 1/2—49 — krajcár.

II. Magyar szedett: Nehéz (párónként 280 kilogrammon felüli súlyban) — krajcár. Közép (párónként 240—260 kilogrammon súlyban) — krajcár. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — III. Romániai: Nehéz (párónként 320 kilogrammon felüli súlyban) — krajcár. Közép (párónként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — IV. Romániai eredeti (Stachel). Nehéz (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. V. Szerbiai: Nehéz (párónként 260 kilogramm felüli súlyban) 49—50 krajcár. — Közép (párónként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 49—49 1/2 krajcár. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) 47 1/2—48 — krajcár.

Sertéslelészám 1899. március 5. napján volt készlet 31.546 darab, 1899. évi március 6. napján felhajtott 442 darab, 1899. évi március 6. napján elszállított 585 darab, 1899. március 7. napjára maradt készletben 31.403 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Március 7. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Freyer Kálmán pénzügyi biztost a sátoralja-ujhelyi pénzügyigazgatóság ideiglenes minőségű pénzügyi főbiztosá, Vass Imre pénzügyi biztost pedig ügyi főbiztosá, Vörösmarty Zsigmond, Eger- und Sándor, Koczó Zsigmond, Fausinger Bódog és Werner Zsigmond szemellenőreket a pénzügyminiszteri, Király Dániel, Sárközy Géza, Bordán Gyula és Csépai Jenő számélnőreket a székesfehérvári királyi adófelügyelő mellett rendelt. Számvevőszékhez végleges minőségű számvevő-lékké, Cserey Sándor és Reményi Ede pénzügyi szemlézőket, a XI. fizetési osztály II. fizetési fokozatába való sorozással, ideiglenes minőségű cukorgyári ellenőrlőket, a magyar királyi fogyasztási adóhivatalok tiszti létszámába Váradi Ignác ügyelti lakost ideiglenes minőségben adótitkárrá, a magyar királyi központi díj- és illetékkiszabási hivatal mellé rendelt számvevőszékhez ifjabb Oberschall Viktor budapesti lakost magyar királyi pénzügyi számszítész ideiglenes minőségben, a fogyasztási adóhivatalok tiszti létszámába Wenczel Béla fogyasztási adóhivatali gyakornokot, László János pénzügyminiszteri és Madarassy Oszkár fő- és székvárosi adófelügyelői nagypajtás ideiglenes minőségű fogyasztási adóhivatali tisztekké, Hubay István okleveles gazdaszt ideiglenes minőségű kataszteri irattartó kezelt irrodatisztá, Esze Tamás budapesti lakos ügyvédjelölt ideiglenes minőségű kataszteri irattartó kezelt irrodatisztá, a zimonyi királyi sóhivatalhoz Devics Béla gazdasági irnokot mászatisztá, a győri magyar királyi pénzügyigazgatóságok Kálmán Miksa végzett joghallgató pénzügyi fogalmazó gyakornokká ideiglenes minőségben kinevezte. A kereskedelemügyi miniszter kinevezte Dr. Szilágyi Viktor végzett joghallgató fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazóvá.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Suska Gábor nagyszőlősi járásbíróját algyezőt a beregszászi, dr. Kasztner László homonnai járásbíróját algyezőt pedig a sátoralja-ujhelyi törvényszékhez, Kovács Pál valói járásbíróját irnokot a bányfnyugadi és Ruszinov Péter körösbányai járásbíróját irnokot a buziási járásbírószághoz, Hajdóczy János trsznetit és Kaczkó Vilmos rózsashegyi járásbíróját végrehajtókat kölcsönösen áthelyezte.

Napirend.

Napló. Szerda, március 8. — Római katolikus: Ist. János — Protestáns: Ist. János, — Görög-orthodox: (február 24.) János f. m. — Zsidó: Adar 26. — A nap két reggel 6 óra 12 percek. — Nyugozik délután 5 óra 38 percek. — A hold két reggel 4 óra 5 percek. — Nyugozik délután 1 óra 35 percek. A horvát miniszter fogad délután 4—5-ig. Szabad Lyceum. Dr. Sebestény Károly: A görög drámáról, délután 5 órakor a Műgyötemen pótépületében (Esterházy-utca 1.); dr. Balassa József; a nyelvjárásokról, délután 6 órakor, ugyanott. Nemzeti Múzeum. Képtár, nyitva van délelőtt 9 órától délután 1-ig. A múzeum többi tárai 1 korona belépőji mellett megtekinthetők. Egymeni könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—5-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—5-ig. Technologiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9—1-ig délután 3—5-ig és este 7—9-ig.

Az Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat Állandó bazárja az Üllői-úton nyitva délelőtt 9—1-ig. Országos Képtár az Akadémiában. Nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig. A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1-ig. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelem-történeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 2—5-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár, Kerespesi-ut 22. 1. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakodó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerespesi-ut 20. szám, délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig. A Hódoltság átszeléséről. Eiseuhut Ferenc oriai körképé. látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 20 krajcár. Alattért nyitva egész nap.

TÁJÉKOZTATÓ.

A ki tartás és erős öltönyöket. Jutányos áron akar vásárolni, az szabómester által csak a Stikarovszky János, Budapest (V. Erzsébet-tér 16. szám) cszéknek mintakártyát hgyja előmutatni. Ezen cszéknek szigorúan szolid öltözetesek kezesekik a kielégítő kiszolgálásért. Sem magas rabatok, sem másféle megvesztetések által nem szereseztünk sovók. — Szaklap szabóknak ingyen.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. — Budapest, március 7. A légnomás maximuma Magyarország fölő került, míg a déli depresszió már letűnt Európa térszékéről; a minimum ma északnyugaton van. A maximum területén mérsékelt, helyenkint erős fagyok uralkodnak, a lecsapódások leginkább a Balkánra szoríkoztak. Hazánkban csupán déli-délkeleti részsein volt havazás, a hőmérés — különösen Erdélyben — jelentékenyen a fagyponot alá süllyedt. Kialás: Talnyomóan derült és száraz idő várható nyugat felől emelkedő hőmérséklettel.

Vizálla.

Table with columns for location (e.g., Dunán, Tisza, Körös, Maros) and water level measurements (márc. márc. 7. and márc. márc. 8.).

Elgyengült férfierő (impotentia) bármily öreg korban is csak az orvosi világ által legújabbban olyanra felkarolt és hatásában páratlan sikerű Electro Massage vagy Psychrophor által gyógyítható legrovidebb idő alatt biztos és állandó sikerrel Dr. KAJDACSY v. cs. és kir. ezredcruos Elektrotherapiai rendelő intézetében. Budapest, V., Váci-körút 4. sz. I. em. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig, este 7—8 óráig. GARANCIA: 25 évi részben katoná-, részben magánorvosi praxis. Külön váró- és gyógytermek. Levelekre azonnal diskréten válaszlatnak.

Azok a szenvedő férfiak, kik sok más szerrel való próbálkozás után használják a Dr. EGGER-féle injectió Hamamelis Virginica-t. meggyőződtek arról, hogy ezen szer felülmúlja hatásában a többi hasonló készítményeket, mint-hogy belső bántalmakat, legrovidebb idő alatt gyógyít. Dr. Egger-féle injectió ára 70 kr. Vidékre a pénz előleges bekielése mellett bérmentve 1 frt 5 kr., két üveg 1 frt 75 kr. Fő- és szétküldési raklat: Gyógyszertár a „NÁDORHOZ”, Budapest, VI., Váci-körút 17.

Dr. MÜLLER főtörzsorvos-féle injectió és labdacok a legjobb és leghatásosabb szerek új és régi húgycsőbántalmaknál — húgycsőgyulladások és folyásnál. Gyógyulás gyakran már néhány nap alatt, kellemetlen utóhatók nélkül. — Pontos létszámú utasítás minden megrendeléshez mellékelve. Egy adag ára, friss bájoknál 1 frt 60 kr., idült régi bájoknál 2 frt 50 kr., postán küldve csomagolással 25 krral több, portó nélkül. A valódi készítmények egyedül megrendelési helyre: Szt.-György gyógyszerár, Wien, V., Wimmergasse 33. Raklat: Török Józsefnél Bpest, Király-utca 12. Sziveskedjék ezen hirdetéset kívágni és megőrizni.

Kiss József összes költeményei. Első teljes kiadás, mely a Jehova és mise a varróépéről című hosszabb költeményeket is tartalmazza. Ara a költő acrképével díszes vászonkötésben 1 frt 50 krajcár. Ez a legszebb, legolcsóbb s legkedveltebb ALZALMZT csajjándék. Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez ősszeg előre kültetik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóváltójában. 2 frtg terjedő megrendelések csakis az ősszeg előleges bekielése ellenében teljesíttetnek.

BUTOR részletfizetés. Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyházi-férfiak, valamint más hitelképes egyének kedvező részletfizetések mellett kapnak szilárd gyártmányú asztalos- és kárptított butorokat. Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em. Árjegyzék 25 kr. levélgjegyek bekielése ellen bérmentve küld fenti cég B. osztálya. 5167

Univ. Med. Dr. Czinczár J. Bőrgyógyász, bőrápolás, nemis- és húgyszervi bántalmak kóspottait szakorvosa. gyógyít gyors és biztos sikerrel, kényelmes módon úgy nőknél, mint férfiaknál mindennemű nemis betegségek és gyengeség állapotok eltervezése alatt ősszefoglalt bármily régi keletű bántalmakat, továbbá bármily bőrbetegséget és szépségábrát a külföld által elismert legújabb kimű módzereivel. Lakik: Budapest, VII., Kerespesi-ut 14., I. em. Rendel: délelőtt 10—1-ig, délután 3—7-ig. Külön várótermek hölgyek és urak részére. Levelekre azonnal válasz.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi március hó 8-án.

Az első vihar.

Színmű 4 felvonásban. Irta Herzog Ferenc.

Személyek:

Lítvay Sándor	Gyenes	Szentmiklósy	Egressy
Oiga	P. Márkus	Kopeczkyné	Vizvárné
Béni	Zilahi	Gina	Meszlényi
Lorántfy	Csillag T.	Fördész	Abonyi
Lorántfy Lehel	Dezsz	Hadnagy	Náday B.
Dobó Oszkár	Császár	Péter	Körösmezői

Kezdeté 7 óraker.

Csütörtökön Az arany ember. Pénteken A házi béke, először. Szombaton A házi béke, másodsor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda, 1899. évi március hó 8-án.

Aida.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzelte Verdi. Szövegét írta Ghislanzoni.

Kezdeté 7 óraker.

Csütörtökön Roland mester. Pénteken zárva. Szombaton Ördög Róbert.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi március hó 8-án.

Zárva.

Csütörtökön Az apród. Misanthrop. Pénteken A zsidónó.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi március hó 8-án.

Dr. Pepi.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Albert Carré. Fordította: Zilahi Kiss Béla.

Személyek:

Bichard	Góth	Courtelinné	Nikó L.
Eugénie	Kalmár P.	Blanche	Pécsi P.
Cocherel	Gyöngyi	Oscar	Tapolczai
Hermanco	Haraszthy H.	Ida	Hettyey A.
Adrien	Szerényi	Virginie	Makroczy
Courtelin	Balassa	Liza	Boros F.

Utána:

Hajnali vendég.

Vigjáték egy felvonásban. Irta: Siraudin. Fordította Sz. F.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Egész héten dr. Pepi, Hajnali vendég.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi március hó 8-án.

A görög rabszolga.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írta Owen Hall. Fordította Makai Emil és Pásztor Árpád. Zenéjét szerzelte Sidney Jones.

Személyek:

Antonia	Bárdy G.	Diomed	Raskó
Iris	Hegyí A.	Silvius	Lubinszky
Pomponius	Solymosi	Manlius	Ujvári
Heliódorus	Németh	Lollius	Tollagi
Aspasia	Küry K.	Curius	Kiss M.
Archias	Szirmai	Melanopis	Csatár Zs.

Kezdeté 7 óraker.

Egész héten A görög rabszolga.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1899. évi március hó 8-án.

Miss Mary Halton vendégfellépéssel.

A gésák

vagy: Egy japán teaház története. Énekes játék 3 felvonásban. Irta Owen Hall. Fordította Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerzelte Sidney Jones.

Személyek:

Reginald	Kemény	Bolton	Béres M.
Bronville	Palásthy	Vun-Csi	Sziklai
Cunningham	Odry	Imári mári	Rózsahegyí
Grimston	Kardos	Mimóza, gésa	M. Halton
Downey	Simon	Molly Seamore	Ledófsky

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Csütörtökön A gésák. Pénteken A Gyurkovics-lányok. Szombaton Egyiptom Gyöngye.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlő.

Kezdeté 8 óraker, vége 12 óraker.

Fél 9-ker:

RECLAM ASSZONY.

Szenzációs ujdonság!

Mr. Staley és Miss Birbek

A zene-kovácsműhely

BARNUM

az ő világhírű dog-kutyáival; továbbá a francia duettisták a dísznájukkal

Hilaris és Tordant.

LARS-LARSEN LEANYOK,

La belle D'ARGENT

Valamint az összes műterők.

Minden ünnep és vasárnap két előadás.

Március 15-én Kőszeghy Jenő főrendező jutalomjátéka:

3 PÁR CÍRŐ.

Kerepesi-ut 21. (a volt Oroszi-mulatóban.)

Minden este

nagy előadás.

A legújabb szenzációk:

NOE BARKÁJA

(nagy bibliai káprázat.)

Csodás szekrény

(öregeknek fiatalokká átváltoztatása)

és az e heti gazdag műsor.

Kezdeté fél 8 óraker. Helyárak: Nagy páholy 6 frt, páholy 4 frt, zártszék 1 frt, 80 kr., 60 kr. és 40 kr.

„Adria“-szálló télikertjében

Kerepesi-ut 41. szám.

Zitter J. Oszkár vezetése alatt.

Ma és a következő napokon Nagy Varieté-előadás.

Gruber Antal és Endress János felülmúlhatatlan két bécsi komikus vendégcsereplése. Továbbá: UJVÁRY KÁROLY Budapest legkedveltebb táncumoristája és mimikusa.

STEINAU A az ugynevezett cseh Paulus, ugyszintén 5 legújabb nemzetközi énekesnő fellépte. Naponta 2 igen mulatózó Varieté bohózat. Versenykül, felléniest keltő családi új műsor. Kezdeté 5 1/2 óraker. Szabad bemenet.

KELETI UTAZÁS Szentföldre és Egyiptomba

1899. április hóban Propper N. János keresk. akadémiail igazgató vezetés alatt. Kizárólag első osztály, minden kényelmet és biztonságot nyújtó, szerfelett olcsó társasutazás a magyar előkelő világ tagjai részére. Előjegyzéseket elfogad, részletes fölvilágosítást nyújt.

Propper N. János igazgató Budapest, József-körut 15. sz.

A „NEPTUN“ Mechanikai Gőzműsor

részvény-társaság

rendkívül gondosan mos

fehérneműeket, női, férfi- és gyermek-fehérneműeket, asztal- és ágyneműeket, függönyöket stb. magánosok, szállók és intézetek részére: kifogástalanul tisztít vegyileg

férfi és női felső ruhákat, takarókat, szőnyegeket, függönyöket és bármintemű szövetfelületet, és gyönyörűen fest

megfakult ruhákat, új vagy színehagyott szöveteket, végarukat, gyapju, selyem és vegyes fonatu árakat. Kiténő kiszolgálás, jutányos árak.

Vidékimegbiázások gondosan és pontosan teljesítenek. Budapest: Gyárhelyiség: K. Soroksári-ut 11. Flókiútelek: VI., Andrássy-ut 4. IV., Keoskeméti-utca 11., VII., Erzsébet-körut 23. Telefon 93-08.

NEW-YORK kávéház

A m. kir. honvédzenekar

H+A+N+G+V+E+R+S+E+N+Y+E

a karmester személyes vezetése mellett.

Kezdeté 8 óraker. Szabad bemenet.

HOFF JÁNOS MALATA CUKORKAI

közhíresség, rekedtség, elnyáráskodásnál, különösen pedig üdöktartásnál fölülmúlhatatlanok a valódi malatacukorkák, emésztési zavar előidézés nélkül használhatók bármely mennyiségben. Egy doboz 10 kr., egy zacskó ára 30 kr. Kapható az országgyűzőkben, drogus, csomag- és tisztítóüzemekben. Magyarországi kizárólagos főátlár: GYÖRŐK 10-15. Budapesti központ: Károlyi-utca 12.

Szülőültető.

Szabadalmazva Ausztria-Magyarország és Franciaországban. Gyorsori lanyomással 12 cm. széles és leteszés szerinti 40-60 cm. mélységű kerek gódrúcsinál, melyből a fűtést kiemeli, kitűnő eredményt használható bármilyen gyökere és almaszülővesszők, olványok ültetéséhez és lakóházakhoz, kertek események, egybenem kerül ültetővesszők előásvény és bármely dugványok ültetéséhez. Szőlők, gyümölcsösök és szőlő vagy fajsokkák trágyázásához. Kiállítási kitüntetések. Nagyszombathban nagyérem és elsőrendű díszoklevél. Nagyvárádon 1891-ben ezüst oklevél. 1898-ban nagy ezüst érem és díszoklevél. Kaszán ezüst éremmel díszít díszoklevél. Az ezüstérv kiállításán Budapest nagy érem és oklevél. Balaton-Füredon ezüstérem oklevél. A brüsseli nemzetközi kiállításán nagy ezüst érem és díszoklevél. Ezeneken felül ezreke menő elismerő levelek bizonyítják kitűnő gyakorlati képességét a fűtést azt, hogy széleszet, kórtézet gyümölcsösöz, egy minden más, moztal vagy bejáratlakodásnál valóban nélkülözhetlen eszköz, s oly érdekes kényelmi, hogy évtizedek múltán sem romlik el, az egész évszázad pedig, bármilyen szűkegnyű helyen nyulak furásánál 2-3 nap alatt könnyű és gyors működéssel már behozza. A lapokban hirdetőt szabadalmazott, de nagyszombathban használhatóképlon új találmányok magrendelése tartózkodórá lett ugyan sok megrendelő, de itt már a font irrott, és még mindig eszoporodó almaszülővesszők és kiténtelések szertint mindenké a tárgy széleskörűségéről biztosítva van. Árának 300, erős kivételben 4 frt 50 kr., 10 darab 40 frt. Megrendelhető a Szülőültető-telep kezelőféleg-nél Nagy-Kágya, u. p. Székelyhíd.

ÉLŐSÖVÉNY.

Gladiátor (koronázás, krisztuslovás vagy tükös loponyfa). Valamennyi sörény-sörényi köztűt legelő, Gyorsan fejlődik, nem eszmétezik (mint a kék, orvosa stb.) sűrű izmos (15-25 cm. ága) tövisével ember és bármely állatnak ellentűt, felnyel, hogy agyag, homok, mozoza, kőves szikes stb. talajban kitűnően díszlik. Szőlők, kertek, legelők, udvarok, majorka, temetők, stb. körül kerítéséhez felülmúlhatatlan, legelőszű, örökös sörényi képez. Ezer darab cseméte ára (1 frt, elengedő kényez mórté. Minden megrendeléshez rajzokkal ellátott, nyomtatott útlevelét és kezelési útlevelét mellékeljük. Ismertető árjegyzék ingyen és bérmentve. Magvak, friss szedésű, 100 kiló 28 forint, 50 kiló 16 forint, 10 kiló 4 frt 20 kr. Szülőültvények szokványos minőségben még kaphatók.

Jó könyvek

mélyen leszállított áron: Babos közhazsna magyarózó szótár kötve (2 frt) 1.50 Benedek Elek. A sziv könyve (1.80) 1.20 Betyárlegendák, az alföldi rablóvilág történetei 1.- 1.- Kereczay Vilmos. Lemondás, reg. (1.20) 60 kr., kötve (2 frt) 1.- Kosutány Géza, nevezetesebb bűnesetek I., II., III., IV. egybekötve (4.80) 2.- Mihályi Imre, Francia zászló alatt. Elmények és kalandok az Aequatoron (2 frt) 1.-, ugyanez kötve (2 frt) 1.50 Mokány Berei viselt dolgai (2 frt) 1.-, ugyanez kötve (2.50) 1.40 Murgor Henry, Bohémvilág (1 frt) 50 kr., kötve (1.50) .80 Sztano Miklós, Karamboljáték (2 frt) 1.-, kötve (3 frt) 1.50 Tövölgyi Titusz. Vane-másvilág? (A szellemek országából) (1.50) 1.-, u. a. kötve (2 frt) 1.40 Zola Emil, Pascal orvos, regény (1.80) 80 kr., kötve (2 frt) 1.20 (A bekerített árak a volt bolti árakak jelzik!)

Olcso kerítések! Olcso kerítések!

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítés-gyára Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 48. sz. Gyárt és szállít: gép- és kézi-sodronynyomatokat, tükös-sodronny, pínthuzalt; erdők, vadaskertek, baromfiudvarok, gazdasági telkek, kertek, gyümölcsösök, szőlők, stb. bekerítésére olcso árak mellett. Nyaraló-, park- és erkélyrácsokat, valamint csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat vaskeretes sodronnyonlat és kovacsolt vasból; ugyszintén díszes virággyű- és gyepkerítéseket és fűvédőkösorakat. Továbbá: föld- és kavicsrostákat; magtár-ablakrostályokat; szikrafogókat; gabona-választóhengereket, valamint régi választóhengereket új sodronnyköpennyel való ellátását. Rostaszűveket és fonatokat szeletrostákba. Árjegyzékek és költiségtételek ingyen. Dr. Jutányos és pontos kiszolgálás!

MAPPIN és WEBB

gyárosok angol ezüst és ezüstözött árúban és a legfinomabb késműves cikkekben. London és Sheffieldben

Princes-Plate különlegességek

(Princes-Plate nehezen ezüstözött kemény nickel ezüst) szállókak, vendéglők, kávéházak és klubok részére. A legjobb és legartósabb evőeszközök, a legjobbabb tálak, tea és kávéskannák és az összes és szakmába vágó cikkekben, valamint a legfinomabb ural- és nő utazó toiletté-tásak. — Mintaraktár megtekinthető a magyarországi képviselőnél:

KÜRSCHNER M.

Mária-Valéria-utca 7. sz. II. emelet (Hungária-szálloda átlonében) 9-6 óráig.

Részletfizetésre

porcellánkészletek, majolika, üvegáruk, kina-ezüst, lámpa, tükör, bambuszburorok, bórárak, acélárak stb. kaphatók. Kimerítő képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld a Szegedi porcellánfestészeti gyár.

IVANKOVITS KÁROLY és FIA, SZEGEDEN.

Utazóügynökök Felsőmagyarország és Erdély részére jó referenciákkal mellett kerestetnek.

Ujdonság! Legszebb alkalmi ajándéki

Varázsgyűrűk opál, igazgyöngy, türkís és egyéb kövek, keléttve finom kivitelben 3 soros 8 frt, 4 soros 10 frt, 5 soros 12 frt. Pontos megbízható járása ezüst „Longines” uri zsebkörök dbja 20 frt. Valódi glashütte-i ur arany zsebkörök 50 fttől 500 fttig, kaphatók. SCHÖNWALD IMRE ékszergyáros- és órásnál PECSETT.

Makulatura

papír

eladó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Éppen most jelent meg:

Jósolás

2 frtlig terjedő megrendelések csakis az összes előleges beküldése ellenében teljesítenek.

